

315.2455

๕๗๕๑๓

๖.๒

ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ปริญาพนธ์

ของ

สุเทพ เมฆ

20 ส.ค. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

167610

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ผศ.สมบุญ อุดมภ์)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.วิจิตร วรุตบางกูร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.สมบุญ อุดมภ์)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.วิจิตร วรุตบางกูร)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.ประทุม รอดประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่.....¹⁴.....เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ. 2531

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงไค้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมบูรณ์ อุปถัมภ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วรุตมางกูร กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ซึ่งท่านอาจารย์ทั้งสาม ไค้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียน เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาในครั้งนี้ และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณครู อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท พาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 ที่ไค้กรุณาตอบแบบสอบถาม ทำให้ไค้ข้อมูลในการทำวิจัยใน ครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณอุไร เทียนกระจ่าง ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ประจำจังหวัดชลบุรี ที่เป็นกำลังช่วยสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครู และ คณาจารย์ ทั้งที่ล่วงลับไปแล้วและยังมีชีวิตอยู่ นับเป็นบุคคลที่มีพระคุณยิ่งในการปลูกฝังและ ส่งเสริมให้ผู้วิจัยบังเกิดสติปัญญา จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ประวัติการจัดการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	9
	ปัญหาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย	10
	บรรยากาศการเรียนการสอน	14
	หลักสูตร	15
	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	19
	การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	26
	ประโยชน์ของการวัดผล	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล	29
	การให้คะแนนเป็นระดับ	29
	ความลำเอียงในการให้คะแนนและตัดเกรด	30
	การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
	พุทธศักราช 2524	31
	การตัดสินผลการเรียน	34
	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูกับนักเรียน	34
	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	36

2	การบริการทางวิชาการ	38
	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ	47
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	47
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	ลักษณะของเครื่องมือ	51
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	52
	วิธีรวบรวมข้อมูล	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	การประมวลวิเคราะห์ข้อมูล	57
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สรุปลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อ	60
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	104
	กลุ่มตัวอย่าง	104
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105

บทที่

หน้า

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
การอธิบายผล	112
ข้อสังเกต	117
ข้อสังเกตเพื่อการวิจัย	122
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	125

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
2	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจในบรรยากาศ การเรียนการสอนของนักเรียนและครู	61
3	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ	62
4	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายข้อ	64
5	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านการวัดผลและประเมินผลเป็นรายข้อ	66
6	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายข้อ	68
7	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเป็นรายข้อ	69
8	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านการบริการทางวิชาการเป็นรายข้อ	71
9	คาสติทิพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นรายข้อ	73
10	คาสติทิแสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนกับครู	75
11	คาสติทิแสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนต่างระดับชั้น	76
12	การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่าง ระดับชั้นด้านหลักสูตร	78

13	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	79
14	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นด้านการวัดผลและประเมินผล	80
15	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	81
16	ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่างระดับชั้น เป็นรายคู่ของคู่ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	82
17	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นของคู่ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	83
18	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นเป็นรายคู่ของคู่ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ...	84
19	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นของคู่ประกอบด้านการบริการทางวิชาการ	85
20	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นของคู่ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	86
21	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นเป็นรายคู่ของคู่ประกอบด้านอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม ...	87
22	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นของคู่ประกอบรวมทุกด้าน	88
23	การ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน ทางระดับชั้นเป็นรายคู่รวมทุกของคู่ประกอบ	89

24	ค่าสถิติพื้นฐานการเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียน การสอนของครูชายกับครูหญิงตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ	90
25	ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน	91
26	ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนของครู	96

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของชาติเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐที่จะต้องจัดการและบริหารการศึกษาให้เต็มประสิทธิภาพ เพราะการศึกษามีส่วนสัมพันธ์ต่อการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ คุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การศึกษาจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการเปิดประตูไปสู่การพัฒนาคนและสังคม (สัพธิชัย ชาคานิติ. 2524 : 100)

ประเทศไทยได้จัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้เอกชนได้ร่วมดำเนินการส่วนหนึ่ง เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐในการให้การศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนเอกชนได้ร่วมกับรัฐจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทตั้งแต่ระดับก่อนการศึกษามาศึกษาบังคับ จนถึงระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีโรงเรียนกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ตามสถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2529 จำนวนโรงเรียนเอกชนรวมทุกระดับทุกประเภท 4,916 โรงเรียน ครู 70,856 คน นักเรียน 1,588,270 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2529 : 1) ซึ่งแยกเป็นโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนประเภทพาณิชยกรรม ทั้งสิ้น 239 โรงเรียน ครูและผู้บริหาร 3,894 คน นักเรียน 31,410 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2529 : 8 - 9) แม้รัฐจะให้เอกชนจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระ แต่รัฐก็เข้าควบคุมการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทและให้การอุดหนุนช่วยเหลือและส่งเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การศึกษาของเอกชนดำรงอยู่และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเท่าเทียมโรงเรียนรัฐ แต่การจัดหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อบริหารการศึกษาโรงเรียนเอกชนนั้น มีลักษณะควบคุมและติดตามประเมินผลงานแทนที่จะทำหน้าที่ให้เทศะและการบริการแก่โรงเรียนเอกชน ทำให้โรงเรียนเอกชนขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ขาดการสนับสนุนทางวิชาการ (สำราญ เพชรจอม. 2518 : 4) ซึ่งปรากฏว่าโรงเรียนเอกชนอีกไม่น้อยที่จัดการศึกษาไม่ถึงระดับที่พึงปรารถนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2524 : 59) อันเนื่องมาจากปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาด้านการเงินที่ได้รับ

คำธรรมเนียมการเรียนไม่พอใช้จ่าย การค้างชำระค่าธรรมเนียมการเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้น
 การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการในระดับชั้นต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนต้องลงทุน
 เพิ่มค่าอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่และครูที่มีความถนัดพิเศษ ปัญหาความพร้อมคน
 ทุนทรัพย์ เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจากจำนวนที่กระทรวงศึกษาธิการ
 กำหนดได้ ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีวุฒิสูงและมีความชำนาญเฉพาะสาขา ทั้งนี้เพราะโอกาสและ
 ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนไม่เท่าเทียมครูโรงเรียนรัฐบาล และขวัญต่ำ
 กว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้เป็นผลมาจากรายได้ต่ำ สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับไม่เท่าเทียมและ
 มั่นคงเท่าราชการ (บรรยงค์ บุญศรีสัมฤทธิ์. 2526 : 35 - 39) ปัญหาบรรยากาศในการเรียน
 การสอนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาหลายด้าน ได้แก่ นักเรียนท้อถอยเพื่อนในขณะเรียน
 นักเรียนชอบละเมียดระเบียบของโรงเรียนเสมอ นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียนทำให้ครูหมดกำลังใจ
 ที่จะสอน (ยันต์ ชุมจิต. 2520 : 41 - 44) กอปรกับบุคลิกภาพของครูที่สอนไม่เป็นที่เลื่อมใส
 ศรัทธาของนักเรียน วิธีสอนน่าเบื่อหน่าย เข้าใจยาก การพูดการอธิบายของครูไม่ชวนฟัง ครู
 เหม่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ครูชอบแบ่งกลุ่มโดยไม่จำเป็น ครูบางคนชมพ่อกันเหมือนคน
 อื่น ครูบางคนชอบชิงที่ชิงเด่น (กิตติพร ปัญญาบุญไผด. 2516 : 65) ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าว
 จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทั้งสิ้น ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรหาหนทางแก้ไข เพื่อ
 สร้างคุณภาพทางการศึกษาให้ดีขึ้น โดยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งมีความสำคัญต่อ
 ทัศนคติ พฤติกรรม แรงจูงใจ และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่มาก บรรยากาศ
 การเรียนการสอนที่ดีจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายด้านด้วยกัน เป็นต้นว่า ลักษณะของหลักสูตร
 วิธีสอนของครูและกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารทางวิชาการ การประเมินผลการเรียน
 ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนนักเรียน สภาพ
 แวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น บรรยากาศการเรียนการสอน
 ที่ดีจะช่วยให้นักเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนประโยชน์ต่อชีวิต มีระเบียบขั้นตอนของการเรียน มีความกระหาย
 ใรู้ใคร่ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ครูและนักเรียนสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่าง
 กว้างขวางและเสรี ความร่วมมือและความสัมพันธ์ในทางที่อบอุ่นในกลุ่มนักเรียนอยู่อย่างกว้างขวาง

กิจกรรมทางวิชาการมีคุณค่า และได้รับความสนใจจากนักเรียน อันจะก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาที่พึงปรารถนาได้

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมในปัจจุบันแล้ว และกำลังศึกษาอยู่ประสบปัญหาหลายด้าน ศศิธร สิงหะชาติ (2522 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าวุฒิ อัตราการว่างงานค่อนข้างสูง นักเรียนมีคุณสมบัติสัมพันธในการทำงานต่ำกว่าผู้เรียนจบวิชาชีพสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้นายจ้างยังให้ความเห็นว่าผู้จบการศึกษาประเภทพาณิชยกรรม ยังมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน ส่วนเอี่ยมพร ร่ำพลจิตร (2517 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนยังบริหาร และบริการการศึกษาหลายด้านในระดัที่ไม่น่าพึงพอใจ เช่น การบริการแนะแนว การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดแสดงนิทรรศการ กิจกรรมการเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ การจัดทัศนศึกษา วิชาชีพ การศึกษาตามสภาพการประกอบอาชีพ อุปกรณ์การศึกษามีไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ก็มักชำรุดใช้งานไม่สมบูรณ์ ซึ่งสภาพการต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ต้องควรศึกษาให้ลึกซึ้ง และหาหนทางส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้

เขตการศึกษา 12 เป็นที่ตั้งจังหวัดต่าง ๆ ที่มีประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และมีแนวโน้มจะเน้นหนักไปทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากรัฐบาลมีนโยบายสร้างท่าเรือน้ำลึกชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด การสร้างทางรถไฟสายตะวันออกเพื่อขนถ่ายสินค้า และการคมนาคม มีการขยายย่านที่พักอาศัย ตลาดร้านค้า อย่างรวดเร็ว ในรอบ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา และการพัฒนาเป็นไปไม่หยุดยั้ง เพื่อไว้รับกับการขยายตัวทางเขตการศึกษา 12 จึงเป็นตลาดแรงงานที่ต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกัน ฉะนั้นการผลิตทรัพยากรมนุษย์สมควรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนวิชาประเภทพาณิชยกรรมนับเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตคนออกไปทำงานในองค์กรต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้โรงเรียนผลิตคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษามรรยาการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

อย่างลึกซึ้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับปรับปรุงแก้ไขบรรยากาศการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดีสู่ตลาดแรงงาน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนกับครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 จำแนกตามระดับชั้นปี
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 จำแนกตามเพศหญิง ชาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อใช้ข้อมูลในการสร้างความเข้าใจและสร้างบรรยากาศอันดีระหว่างครูและนักเรียน ผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงระบบการบริหาร วิชาการ การบริการทางวิชาการ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาบุคลากรและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน 7 ด้าน
ด้วยกัน คือ

- 1.1 หลักสูตร
- 1.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 การวัดผลและประเมินผล
- 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
- 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
- 1.6 การบริการทางวิชาการ
- 1.7 อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู 263 คน และนักเรียน 3,818 คน ของโรงเรียน

อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู 155 คน นักเรียน 346 คน ของ

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ครู จำแนกเป็น

ครูชาย

ครูหญิง

3.1.2 นักเรียน จำแนกเป็น

นักเรียนชั้น ปวช. 1

นักเรียนชั้น ปวช. 2

นักเรียนชั้น ปวช. 3

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ตามองค์ประกอบต่อไปนี้

- 3.2.1 หลักสูตร
- 3.2.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.2.3 การวัดผลและประเมินผล
- 3.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
- 3.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
- 3.2.6 การบริการทางวิชาการ
- 3.2.7 อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกพอใจในสภาพ
การจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้
นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนให้เกิดประโยชน์
แก่ตนเอง สนใจที่จะเข้าปรีกษาหรือเมื่อมีปัญหาการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน
ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบดังนี้ คือ

1.1 หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียน
ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเรื่องความน่าสนใจของเนื้อหาหลักสูตร ความเหมาะสมของหลักสูตร
ข้อกำหนดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร และความสะดวกสบายในการศึกษาเล่าเรียนที่
โรงเรียนได้กำหนด

1.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการที่ครูใช้สอนหรือ
พฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้ในระหว่างนักเรียนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างที่กำลัง
เรียน เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียน

1.3 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้สอนดำเนินการเพื่อให้ทราบว่า ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะและความสามารถตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่ เช่น มีการมอบหมายงานเริ่มการเรียนการสอน มีการซักถามในระหว่างการเรียนการสอนและมีการทดสอบเมื่อการสอนสิ้นสุดลง แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาตัดสินผลการเรียนของนักเรียน

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ การนิเทศและการฝึกงาน

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนร่วมกันและต่างชั้น การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนอกชั้นเรียน การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อน ความสามารถในการทำงานกลุ่ม

1.6 การบริการทางวิชาการ หมายถึง การอำนวยความสะดวกและการช่วยเหลือลักษณะต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เช่น การปฐมพยาบาล การลงทะเบียนวิชา การบริการห้องสมุด การจัดกิจกรรมการ การศึกษาค้นคว้านอกสถานที่ การให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับวิชาการ การประชาสัมพันธ์ การบริการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับใช้ในกิจกรรมทางวิชาการ

1.7 อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม หมายถึง บริเวณสถานที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ โรงอาหาร บริเวณพักผ่อน บริเวณสำหรับการกีฬา ระบบการจราจร สถานที่จอดรถ และสาธารณูปโภคต่าง

2. โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินการโดยบุคคล มูลนิธิ บริษัท สมาคม โดยใช้หลักสูตรในการสอนตามหลักสูตรอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

3. ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอน หรือบริหารงานในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นครูถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ปีที่ 1 - 3

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติการจัดการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การสอนวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นระบบ เริ่มดำเนินงานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2441 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โรงเรียนที่ดำรงขึ้นใน สมัยนั้นมีโรงเรียนประเภทศิลป (Fine Art) โรงเรียนหัตถการโกศล (Handicrafts) ซึ่งรวมเรียกว่าโรงเรียนศิลปศาสตรศึกษาสถาน โรงเรียนอาชีวศึกษาได้เจริญขึ้นโดยเพิ่มประเภท ข้างและจำนวนโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น นับตั้งแต่ พ.ศ. 2443 เรื่อยมารัฐบาลได้จัดตั้งโรงเรียน อาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาพิเศษวัดสัมพันธวงศ โรงเรียนพัฒนการวัด มหาพฤฒาราม โรงเรียนหัตถกรรมราชบุรณะ โรงเรียนเพาะช่างเพื่อสอนช่างสิบหมู่ โรงเรียน ปักหัตถกรรมประณีตศิลปกรรมหลวง โรงเรียนประถมศึกษานิมิตบุรีรัมย์ นครราชสีมา เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2475 นายทหารเรือ 111 นาย ได้จัดตั้งโรงเรียนอาชีพช่างกลขึ้นใหม่ที่ตรอกกับตันบุษ นิยมเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งแรกของประเทศไทย ก่อนหลังย้ายมาอยู่ปากคลองตลาด ต่อมาโอน เป็นโรงเรียนรัฐบาล สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐได้ขยายไปเกือบทั่วภูมิภาคของประเทศ ในขณะนั้น ในขณะเดียวกันรัฐบาลเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการจัดการศึกษา คณะรัฐบาล ที่บริหารประเทศโดยระบอบประชาธิปไตย ทั้งสิ้น 54 คณะเท่านั้น ที่ได้แถลงนโยบายด้านการ ศึกษา ค่ายคำแถลงนโยบายของรัฐบาลเร่งเร้าให้เอกชนเข้ามาแบ่งแรงในการจัดการศึกษา

พ.ศ. 2503 มีการประกาศแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2503 พร้อมกันนั้นมีการจัดตั้ง สภาการศึกษาแห่งชาติ และสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น และเริ่มมีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นครั้งแรก คือแผนระยะที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) แผนพัฒนานี้เน้นเกษตรกรรม และส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรม จึงมีการส่งเสริมการผลิตกำลังคน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้น

รัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศได้ช่วยเหลือในการผลิตแรงงานฝีมือ กล่าวคือ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ช่วยจัดตั้งศูนย์ฝึกโพรคนาคนพื้นหนุมรี (2503) รัฐบาลเยอรมันตั้งโรงเรียนช่างกลที่บางซวน (2504) และองค์การสหประชาชาติช่วยตั้งวิทยาลัยเทคนิคหนุมรีขึ้นที่บางมก (2505)

หลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตร พ.ศ. 2503 เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้นักเรียนที่จบแต่ละประโยค สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตามอัธยาศัย ปริมาณความต้องการทางการศึกษาก็ขยายตัวขึ้นในภาครัฐ และพร้อม ๆ กัน เอกชนก็มีส่วนร่วมเข้ามารับนิคมขอจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จึงมีโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้นมากมาย เช่น โรงเรียนเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช โรงเรียนพัฒนการราชดำเนิน ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2528 มีโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สาขาพัฒนการ รวมทั้งสิ้น 249 โรง

① ปัญหาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย

การบริหารและการดำเนินการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อที่นำมาประสมปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ นานา ทั้งผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายคน เป็นต้นว่า บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์ (2526 : 35 - 39) ได้ทำการศึกษาพบว่า โรงเรียนเอกชนประสบปัญหาหลายด้าน ได้แก่

1. ปัญหาทางการเงิน โรงเรียนเอกชนมีรายได้หลักมาจากค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ และที่สำคัญที่สุดคือ การบริจาคและอุดหนุนจากภาคเอกชน มักจะเป็นรายได้เสริมของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี นอกจากนี้โรงเรียนอาจจะได้รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิ สมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า และสถาบันศาสนาบาง แดการเงินก็ไม่พอใช้จ่ายในการดำเนินการ โรงเรียนเอกชนที่ยังดำเนินอยู่ยังได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้รายได้จากค่าธรรมเนียมไม่พอกับรายจ่าย การคลังชำระค่าธรรมเนียมก็มีแนวโน้มสูงขึ้น

2. ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารและอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมีวิชาใหม่ ๆ เช่น วิชาการภาคปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนต้องลงทุนเพิ่มในค่านอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่ และครูที่มีความถนัดพิเศษ แต่โรงเรียนยังขาดความพร้อมทางด้านทุนทรัพย์ ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจากจำนวนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ และถ้าเรียกเก็บอุปกรณ์จะเกือบนรอน และส่วนใหญ่ไม่สามารถจ่ายให้ได้

3. ปัญหาโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะขาดแคลนครูที่มีวุฒิสอง และมีความชำนาญเฉพาะสาขา ทั้งนี้เพราะโอกาสและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนไม่เท่าเทียมกับครูโรงเรียนของรัฐ จึงทำให้ครูที่มีวุฒิและความชำนาญไม่สนใจงานโรงเรียนเอกชน และเมื่อเข้าทำงานการสอนก็มักเป็นช่วงสั้น ๆ เพราะแสวงหากำหนดในโรงเรียนรัฐบาลอยู่ เมื่อได้งานที่ดีกว่านั้นคงกว่า ทำให้ครูลาออกไป โรงเรียนเอกชนสายอาชีพมีปัญหาเกี่ยวกับอัตราการเข้าออกของครูค่อนข้างสูง ทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน การบริหาร รวมทั้งคุณภาพทางการศึกษาด้วย นอกจากนี้การบรรจุครูของโรงเรียนรัฐบาลกระทำตลอดปี ทำให้เกิดปัญหาคูในโรงเรียนเอกชนลาออกระหว่างปีการศึกษาตลอดเวลา อันเป็นผลที่กระทบต่อบรรยากาศการบริหารการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง และยงค์ ชุมจิต (2520 : 41 - 44) ได้ทำการศึกษาพบปัญหาบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนหลายด้าน ได้แก่

1. นักเรียนก่อความวุ่นวายในขณะเรียน เช่น พูดตะโกนเสียงดัง หุบโตะ ทำเก๋ซุ่มซ่ามเดินไปมารอบห้อง รบกวนการทำงานของเพื่อน

2. นักเรียนชอบละเมิดกระเบียบของโรงเรียนเสมอ เช่น มาสาย ไข้วนิยวแต่งกายไม่เหมาะสม เล่นการพนัน ฯลฯ นักเรียนชอบละเลยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และนักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่สร้างความไม่สบายใจให้แก่ครูอาจารย์ทั้งสิ้น

3. นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน ทำให้ครูหมกกำลังใจที่จะสอนหรือไม่สบายใจ
ปัญหานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร บุญญาบุญญาน (2516 : 65) ในข้อที่ว่า
นักเรียนไม่กระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้ครูเสียสุขภาพทางจิต สาเหตุของการที่นักเรียน
ไม่สนใจเรียนหนังสือนี้ อาจมีหลายประการด้วยกัน เช่น บุคลิกภาพของครูอาจารย์ที่สอนไม่เป็น
ที่เชื่อมั่นในประสิทธิภาพของนักเรียน วิธีการสอนน่าเบื่อหน่ายหรือเข้าใจยาก การพูดการอธิบาย
ของครูยืดยาวไม่ชวนฟัง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไม่ดี มีสิ่งแวดล้อมบางอย่างนอกห้องเรียน
มารบกวนสมาธิของนักเรียน

4. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนนับว่าเป็นปัญหารองลงมาจาก
ปัญหาในด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน อันได้แก่

1. ครูเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม
2. ครูชอบแบ่งกลุ่มโดยไม่จำเป็น
3. ครูบางคนชอบทำตนเหนือคนอื่น
4. ครูบางคนชอบชิงดีชิงเด่น

จากการศึกษาคุณค่าของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กพบปัญหา
ของเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา (พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ชักกับสังคม 2516 : 61) มีความ
ประพฤตินี้ไม่เหมาะสมกับสภาพการเป็นนักเรียนได้แก่

1. แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนบ่อย ๆ
2. ชักเรียนบ่อย ๆ โดยไม่ลาหรือแจ้งสาเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ
3. พูดจาไม่เรียบร้อย เช่น พูดคำหยาบโดยเฉพาะกับครูอาจารย์ และเพื่อนต่างเพศ
4. วางตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ
5. ไม่สนใจการเรียน เช่น ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา ชอบคัดลอกงานเพื่อน
มักรบกวนเพื่อนขณะที่ครูสอน หรือแสดงกิริยาไม่สนใจ ไม่รับผิดชอบ ฯลฯ
6. พฤติในการสอบ ไม่ซื่อสัตย์ ไว้วางใจไม่ได้

7. ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาท รักชวนเพื่อนก่อความไม่สงบกับบุคคลภายนอกหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เช่น ในขณะที่มีการแข่งขันกีฬา มักจะตะโกนเชียร์ทำนองท้าทายฝ่ายตรงกันข้าม หรือผู้ตัดสิน

8. แสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่านักเรียนไม่ควรกระทำ

นักเรียนอาชีวศึกษาด้านใหญ่จะยังอยู่ในวัยรุ่น คือมีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี เด็กวัยนี้จะมีปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สุชา จันทนอม (2518 : 146 - 147) ได้อธิบายปัญหาของเด็กวัยรุ่นว่าเป็นปัญหาที่แตกต่างกัน 2 ประเภทคือ

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตัวของเด็กเอง อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็ก ทำให้เด็กพวกนั้นเกิดความกังวล ชอบหลบหน้าผู้ใหญ่ ชอบอยู่คนเดียว ในเวลากลางคืนจะนอนไม่หลับ หรือเมื่อหลับแล้วก็น้ำลาย ฝันที่ตอนเด็กและนอนไม่หลับ ที่สุดท้ายกลายเป็นเด็กเก็บตัว ถ้าไม่ได้รับความเข้าใจและเห็นใจจากผู้ใหญ่ คนที่ไม่มีความสุขไม่พอใจในชีวิตของตน และเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ อาจจะมีอาการของโรคประสาท หรือในรายที่ได้รับความกระทบกระเทือนรุนแรงก็อาจเป็นโรคจิตได้ วัยนี้จึงเป็นวัยที่เด็กต้องการความเห็นอกเห็นใจจากผู้ใหญ่ บิดามารดาและครู จึงควรเรียนรู้ถึงธรรมชาติและปัญหาของเด็กวัยรุ่น ให้ความรักความเอาใจใส่ และวางตนเป็นกันเองเพื่อให้เด็กได้วางใจพอที่จะปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ได้เสมอ ไม่ว่าเรื่องนั้นจะเปิดเผยหรือลึกลับเพียงใดก็ตาม บิดามารดาไม่ควรแสดงท่าทีให้เด็กเห็นว่าการพูดเรื่องราวบางประการเป็นเรื่องที่ต้องห้าม หรือน่าละอาย เพราะเมื่อเด็กมีความไม่สบายใจเกิดขึ้นการที่เด็กได้ปรึกษากับผู้ใหญ่ที่เหมาะสมในโอกาสที่สมควรย่อมจะดีกว่าการที่ต้องเก็บความคิดและอารมณ์ไว้ เพราะการเก็บอารมณ์ต่าง ๆ ไว้มากจนเกินไปอาจก่อให้เกิดการระเบิดขึ้นภายหลังได้ ซึ่งเป็นผลให้กลายเป็นผู้มีอารมณ์รุนแรงและมีพฤติกรรมที่ไร้เหตุผล ครูและบุคลากรที่ใกล้ชิดกับเด็กควรทำให้เด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิดทางความรู้สึก เป็นมิตร คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้เด็กไม่แสดงความรู้สึกของวัยรุ่นออกมาเสียได้ เมื่อเด็กผ่านพ้นไปสู่วัยผู้ใหญ่ก็เริ่มมีความคิด มีเหตุผล และมีความสุขและเบิกบานขึ้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม ตลอดจนความประพฤติที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น การเป็นเด็กค้อไม่อยู่ในโอวาท โดยอ้างว่าเป็นวิถีทางประชาธิปไตย การลักขโมย การเล่นเกมพนัน การคลังนักร้อง นักมวย การนำเอาหนังสือและภาพอันไม่สมควรเข้ามาในโรงเรียน ตลอดจนทั้งแก๊งอันธพาลก่อความสงบของประชาชน การสมาคมกันที่ชิงว้างราว ชู้กรรโชก และขโมยทรัพย์สินจากห้างร้าน และอื่น ๆ เป็นต้น

* บรรยากาศการเรียนการสอน

* ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสมควรจะสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี เพราะบรรยากาศการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อทัศนคติ พฤติกรรม แรงจูงใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมาก บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เป็นต้นว่าลักษณะของหลักสูตร วิธีสอนของครู กิจกรรมการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ การประเมินผลการเรียน ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม เป็นต้น บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต มีระเบียบขั้นตอนของการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความกระหายใคร่รู้ใคร่ศึกษาหาความรู้ใหม่โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ นักเรียนและครูสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางและเสรี มีความร่วมมือและความสัมพันธ์ในทางที่อบอุ่น กิจกรรมทางวิชาการมีคุณค่า และได้รับความสนใจจากนักเรียน ฉะนั้นการจัดการศึกษาควรสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอนหลายด้าน อันได้แก่ บรรยากาศทางด้านหลักสูตร วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การบริการทางวิชาการและอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม เป็นต้น *

๗) หลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นผู้กำหนดลักษณะของผลผลิตทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีย่อมสามารถสร้างผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ในปัจจุบันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีในสาขาวิชาการต่าง ๆ พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว หลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรมก็ได้มีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยขยายหลักสูตรประเภทพาณิชยกรรม ให้มีความกว้างขวางขึ้นที่มีลักษณะให้โอกาสในการที่นักเรียนจะเลือกศึกษากว้างขวางขึ้นตามความถนัดและความสนใจ

หลักสูตร ปวช. มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพ 3 ปี ซึ่งจบในตัวเอง ให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง โดยรับจากผู้สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อให้ประกอบอาชีพได้โดยตรง
2. เป็นหลักสูตรที่สามารถจะโอนผลการเรียนกันได้กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรม และเสริมสร้างคุณภาพของพลเมืองตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความผาสุก และเจริญก้าวหน้า

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้เพื่อ

1. เพื่อให้มีความรู้ มีฝีมือ มีความชำนาญและประสบการณ์ สามารถจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพด้วยความมั่นใจ
2. เพื่อให้รู้จักกันค่า แก่งนุหาและติดตามความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพของตน อยู่เสมอ มีนิสัยรักการทำงาน มีความรับผิดชอบต่องานที่แต่ละบุคคลที่รับผิดชอบมาชีพ
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ที่จำเป็นแก่การศึกษาและประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ประหยัด มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ ทั้งทาง

ร่างกายและจิตใจ มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ โดยรู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม และกฎหมาย

5. เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524

1. ภาคเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาค และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร เวลาเรียนในภาคเรียนปกติ ซึ่งรวมทั้งการสอบด้วยกว่า 20 สัปดาห์ และภาคฤดูร้อน ไม่ต่ำกว่า 4 สัปดาห์ กำหนดการเปิดเรียนและปิดเรียนแต่ละภาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาคตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

2. เวลาเรียน

สถานศึกษาจะต้องเปิดสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน รวม 40 คาบ ๆ ละ 50 นาที เฉลี่ยวันละประมาณ 8 คาบ และอาจเปิดสอนในวันเสาร์ได้ตามความเหมาะสม ภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีเวลาเรียนและสอบด้วยรวมกัน 20 สัปดาห์ หรือ 800 คาบ ตลอดหลักสูตร 6 ภาคเรียน หรือ 3 ปี รวมทั้งสิ้น 4,800 คาบ

3. โครงสร้างหลักสูตร

การเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกประเภทและสาขาวิชา ต้องเรียนให้ไ้รายวิชาต่าง ๆ ตามแต่ละแผนการเรียนที่กำหนดไว้ทุกประการ ซึ่งจะมีวิชาสามัญ วิชาสัมพันธ์ วิชาเลือกเสรี และมีวิชาชีพ ทั้งเป็นแกนบังคับและเลือกตามความสนใจ

4. หน่วยกิต

รายวิชาที่จัดไว้ทั้งวิชาที่เป็นภาคทฤษฎีล้วน วิชาที่เป็นภาคปฏิบัติล้วน และวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกันอยู่ การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.1 เรียนภาคทฤษฎี 1 คาบต่อสัปดาห์ หรือ 20 คาบ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

4.2 เรียนภาคปฏิบัติ 2 - 3 คาบต่อสัปดาห์ หรือ 40 - 60 คาบ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน มีค่า 2 หน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ให้ถือตามแผนการเรียนของแต่ละประเภทและสาขาวิชาที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับเวลาเรียนโดยไม่ต่ำกว่า 4,800 คาบ

5. การโอนผลการเรียน

การที่จะโอนผลการเรียนหรือหน่วยกิตตามหลักสูตรนี้ จากสถานศึกษาแห่งหนึ่งได้ ก็ต่อเมื่อมีมาตรฐานเดียวกัน และเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองจากสำนักงาน ก.พ. หรือ กระทรวงศึกษาธิการ ก็อาจโอนมานับรวมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

6. อายุของหน่วยกิต

หน่วยกิตที่ได้รับจากการเรียนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ให้กำหนดเป็นรายวิชาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

7. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนให้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

8. สภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา

สภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

9. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลง รายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2527 : 1 - 2)

หลักสูตรวิชาประเภทวิชาชีพกรรมเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพ
ได้ด้วยความมั่นใจอย่างแท้จริง หลักสูตรนี้จะสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย อีกทั้งสนองความ
ต้องการของผู้เรียนที่จะเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถตามเวลา และโอกาสของ
แต่ละบุคคล อันก่อให้เกิดความเสมอภาคที่ปวงชนชาวไทยพึงจะได้รับในการศึกษาวิชาชีพ ซึ่ง
โครงสร้างของหมวดวิชาต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ดังนี้ หมวดวิชาแกน วิชาสามัญ 480 คาบ
หมวดวิชาสัมพันธ์ 640 คาบ หมวดวิชาแกน วิชาชีพ 480 คาบ หมวดวิชาชีพ 3,000 คาบ
หมวดวิชาเลือกเสรี 200 คาบ รวม 4,800 คาบ โดยหลักสูตรได้แบ่งเป็น 7 กลุ่มนักวิชา
ได้แก่ กลุ่มวิชาการบัญชี วิชาการขาย วิชาการเลขานุการ วิชาสื่อสารธุรกิจ วิชาการบัญชี
และบริหารธุรกิจโรงแรม วิชาเลขานุการ และบริหารธุรกิจโรงแรม วิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ
สถานพยาบาล

สำหรับวิชาชีพแต่ละสาขาหรือกลุ่มถนัด จะแตกต่างกันตามกลุ่มวิชาชีพบังคับและวิชาชีพ
เลือก

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรควรพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความ
ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ฉะนั้นหลักสูตรจึงควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มากขึ้น ผู้เรียนได้เลือกเรียนมากขึ้น
และเรียนตามความถนัด ความสนใจมากขึ้น ให้โอกาสเลือกวิชาเก่าและสร้างวิชาใหม่

2. มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary approach) มีความ
ผสมผสานและเกี่ยวหลายวิชามากขึ้น ทั้งวิชาชีพและวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียน
มีทัศนคติกว้างขวางและมองเห็นปัญหาใหม่ ๆ ของสังคมได้ดีขึ้น

3. เน้นเรื่องราวของสังคมมากขึ้น เน้นบทบาทของผู้เรียนที่มีต่อสังคมท้องถิ่นและ
โลกกว้าง

4. หลักสูตรวิชาชีพจะเน้นให้เข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ระบบและแก้ปัญหาในสังคม
มากขึ้น

5. หลักสูตรจะเน้นกระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งให้เห็นความต้องการในการ
จัดการศึกษา โดยอาศัยวิธีการเรียนรู้และกิจกรรมที่กว้างขวาง และทันสมัยยิ่งขึ้น

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสำคัญยิ่ง และเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยา ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างขึ้นและกำหนดขึ้น หรือบรรยากาศ ทางกายภาพ เป็นต้นว่าสภาพที่ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนและบรรยากาศทางสังคมระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบ ประคินันท์ อุปรมย์ (2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเหล่านั้นว่า มีอยู่พอสรุปได้ 5 ประการคือ

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่าง หน้าตาและการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก
2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียนเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเองมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถามเข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย
4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนนักเรียน อิทธิพลของเพื่อนจะก่อให้เกิดผลดีและผลเสียได้ หากนักเรียนคบเพื่อนที่ดีก็จะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน มีการทดลองค้นคว้าสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทำให้เกิดคุณค่าทางวิชาการ ในทางตรงข้ามอิทธิพลของเพื่อนในทางไม่ดีจะชักชวนกันเที่ยวเตร่ เกล่ละเมอ ระเบียบวินัยบังคับของโรงเรียนเสื่อม

5. ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจังเหมาะสมกับสภาพการณ์ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีพฤติกรรมที่เป็น ปัญหา และนพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้นักเรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการคือ

5.1 ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศ แห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้น เรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรใจง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้าและควรรับฟัง ความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

5.2 ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การราย งาน ผู้เรียนจะช่วยให้เกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน เปิดการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้าง บรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

5.3 ปฏิริยาระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียน รุ้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำกิจกรรมมาใช้ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการ สอน

5.4 ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อม ที่ดีในโรงเรียน ทั้งอาคารสถานที่ บริเวณความงาม ความปลอดภัยจากกลิ่นควัน และเสียงรบกวน ตลอดจนบุคคลากรต่าง ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาบรรยากาศทาง สังคมในชั้นเรียนและไ้ระบุถึงลักษณะของบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อความรู้ ความรู้ลึก และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนไว้ว่าดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนรู้มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้ และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ซ้ำซ้อน และมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรม ไม่ส่งเสริมระบบคนโปรดของครู ซึ่งมีผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้
9. ผู้เรียนมีโอกาสให้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัว และจัดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน

11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่นักเรียนนักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

ประกาศริ สุนันบุตร (2522 : 15) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในการเรียนการสอน โดยสรุปว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะให้เป็นไป

ในแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นผู้บ่งชี้ทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น ความรู้ในเรื่องที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน พื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น วิชา วัสดุ และคณะ ฯ (2528 : 3 - 7) โคสรูปไว้ว่า

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ด้วยบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขันความกดดัน อคติ เอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

2. การสื่อสารแบบเปิด (Open communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในชั้นเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติทางด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การเสาะแสวงหาความเป็นตัวเองจะเกิดขึ้นจากเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

โบกซ์ (Bogue. 1974 : 150) ได้กล่าวถึงแนวความคิดที่จะช่วยในการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายไว้ 4 ประการคือ

1. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความมีเสรีภาพทางสติปัญญา (Intellectual independence) ฉะนั้นจึงต้องให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นหรือใช้สติปัญญาของเขาเองเต็มที่

2. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการเฉพาะตัว (Idiosyncratic process) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความสนใจ และแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning style) ฉะนั้นจึงต้องระลึกไว้เสมอว่าไม่มีวิธีการสอนใดที่จะใช้ได้ดีสำหรับผู้เรียนทุกคน

3. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการ ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำเอง (Active process) ฉะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อยู่เสมอ

4. การเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Learning process) ฉะนั้นผู้สอนจึงไม่ควรมุ่งสืบทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

คิบเบลอร์ (Kibler. 1974 : 73 - 79) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนเอาไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นผู้เรียนควรจะได้มีความรู้ อันถือว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้มีการ "อุ่นเครื่อง" เสียก่อน ด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ว่ ความรู้เดิมอะไรบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่และความรู้เดิมอะไรบางอย่างที่อาจมาขัดขวางการเรียนรู้ใหม่

2. การจูงใจ ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากเขามีความสนใจในสิ่งที่ถูกนำมาให้เขาเรียน การเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน และหรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้จะเพิ่มความสนใจใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียนได้ กิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนกระทำควรจะมีลักษณะที่ทำให้เขารู้สึกมั่นใจว่าจะกระทำให้สำเร็จลงไปได้

3. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทางเป็นแบบอย่าง การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ถือว่าประสบความสำเร็จหรือน่าพอใจจะช่วยให้เขาเกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นตามไปด้วย

4. การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องของผู้เรียนเป็นหลัก เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากสิ่งที่เขาได้ลงมือกระทำเองหาใช่จากสิ่งที่ผู้สอนได้กระทำไม่

5. การแนะนำ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจนกระทั่งเขาสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้เองโดยลำพัง

6. การฝึกปฏิบัติ ในการเรียนการสอนนั้นผู้เรียนควรจะได้รับโอกาสที่จะฝึกปฏิบัติ พฤติกรรมทาง ๆ ที่เรียนรู้ใหม่บ่อย ๆ ครั้ง

7. การแจ้งผลกลับไปให้ทราบ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่แต่ละ ครั้งนั้นผู้เรียนควรจะได้รับทราบผลของการแสดงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของเขาโดยทันที ถ้าหากเป็นการปฏิบัติงานที่ได้ผลดีการให้รางวัลจะเป็นตัวเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เช่นนี้อีก

8. การจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนนั้นเนื้อหาวิชาควรถูกนำมาจัดในลักษณะที่จะให้ผู้เรียนเรียนจากง่ายไปหายาก หรือจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว การเรียนรู้ให้สำเร็จก็จะได้อำนาจไปตามนั้น หากไม่แล้วผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

9. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในด้านวิธีการเรียนรู้และอัตราในการเรียนรู้ ฉะนั้นประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียน จึงต้องจัดในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการที่เขาถนัด และในอัตราที่เหมาะสมกับความสามารถ

10. พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องระลึกอยู่เสมอว่า ทักษะในการกระตุ้น ความสนใจ การอธิบาย การให้คำแนะนำ การใช้ตัวเสริมแรง ตลอดจนการบริหารห้องเรียน ล้วนแต่มีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกำหนดวิธีสอนในแต่ละวิชาและแต่ละชั่วโมง

กาเย (Gagné. 1968 : 93 - 114) ให้จัดลำดับขั้นตอนในการสอนไว้ว่า ควรประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. เราความสนใจของผู้เรียน
2. แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
3. ทบทวนถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
4. เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน
5. ให้แนวทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
6. ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่แสดงว่าได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วออกมา

7. แจงผลการแสดงพฤติกรรมกลับไปให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไข
8. ประเมินผลพฤติกรรม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว และสามารถถ่ายโยงไปสู่สิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ได้

นอกจากคำคำชี้แนะก่อนในการสอนแล้ว ครูที่ศึกษาใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักเรียน ยังจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะเด่น ๆ หลายประการ ประชุมสุข อาชาวำรุง (2522 : 431) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่น ๆ เหล่านี้ว่าประกอบด้วย

1. พอใจในการสอน ชอบสมาคม และชอบทำงานร่วมกับนักเรียน
2. มีบุคลิกลักษณะที่ดีพร้อม
3. มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นของผู้เรียน
4. เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา ซึ่งตนมีส่วนร่วมและพยายามปฏิบัติงานเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ
5. รู้ชี้แนะแนวทางในการเรียน มีความรู้ความสามารถที่จะใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้ได้ผลดี
6. มีความรู้ที่เป็นพิเศษในวิชาที่ตนรับผิดชอบสอน
7. สามารถทำให้อารมณ์ดีชื่นในห้องเรียนที่มีบรรยากาศต่อมิตรภาพ ครูและนักเรียน ยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
8. เป็นผู้แสวงหาความเจริญในด้านงานอาชีพได้ตน แสวงหาวิธีที่จะปรับปรุงตนเอง เพื่อให้เกิดความชำนาญ และมีประสิทธิภาพในงานของตนอย่างรอบคอบ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน
9. มีสุขภาพดี
10. แสดงนิสัยใจคออันดีให้เป็นตัวอย่างของความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบแก่นักเรียน

11. ใช้แหล่งวิชาของชุมชน เพื่อทำให้ความชัดเจนของนักเรียนเพิ่มขึ้น
12. สามารถใช้เครื่องช่วยสอนได้หลายชนิด และวางแผนการใช้อุปกรณ์ได้อย่าง

เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

๘

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผลนั้นมีความมีความสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา ทุกประเภท และทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะว่าการวัดผลและการประเมินผลนั้นจะช่วยทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบดูได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้นสามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดเอาไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้หาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกัน และต้องกระทำควบคู่กันไป การวัดและการประเมินผลมีส่วนแตกต่างกันอยู่บ้าง คือการวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ผลจากการวัดจะแสดงออกมาเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณากำหนดคุณค่าจากคะแนนที่ได้จากการวัดว่าผลที่ได้นั้นดีหรือไม่ เก่งหรืออ่อน ผ่านหรือไม่ผ่าน โดยปกติการวัดผลและประเมินผลมักจะดำเนินการควบคู่กันไป

การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน การวัดผลจะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพการเรียนการสอน บอกส่วนใดส่วนเสียของโปรแกรมการสอนซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร
2. เพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน เช่น การทดสอบความพร้อม ทดสอบหาความบกพร่อง ตลอดจนความสามารถพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน

3. การเตรียมตัวสอบของผู้เรียน เพื่อวัดผลจะเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เพราะเป็นการจัดระเบียบความคิด การแสวงหาความเข้าใจก่อนสอบ

4. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่พึงประสงค์ และเกิดความพยายามที่จะเอาชนะตนเอง

5. เพื่อการรายงานความก้าวหน้าในการเรียนใหญ่ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

6. ข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลอาจจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไปได้

ประโยชน์ของการวัดผล

เมื่อกล่าวถึงความมุ่งหมายแล้วก็ควรจะได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลด้วยว่าวัดเอาไปทำประโยชน์อะไร หรือมีประโยชน์อะไรบ้างจากการวัดผล ซึ่งพอจะสรุปประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน

- 1.1 ช่วยให้เกิดความสามารถของตนเอง
- 1.2 ทำให้รู้สิ่งบกพร่องที่ตัวเองต้องรีบแก้ไข
- 1.3 ช่วยในการเลือกวิชาเอก โปรแกรมวิชาเรียน
- 1.4 ใ้รับการซ่อมเสริมข้อบกพร่องต่าง ๆ
- 1.5 ทำให้รู้ระดับความงอกงามในการเรียนของตน
- 1.6 ทำให้รู้ระดับความสามารถในแต่ละด้านของตน
- 1.7 ทำให้เห็นตัวในการเรียน
- 1.8 สนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

2. ประโยชน์ต่อครู

- 2.1 ทำให้ครูจัดอันดับเด็กในห้องเรียนได้
- 2.2 ช่วยให้ครูวินิจฉัยว่า เด็กเก่ง - อ่อนค่านใด

- 2.3 ช่วยให้ผู้ส่งเสริมได้ถูกจุดในเด็กแต่ละคน
- 2.4 ช่วยให้ผู้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้ดีขึ้น
- 2.5 ช่วยให้ผู้ใช้ในการแนะแนวต่าง ๆ เช่น การเลือกวิชา
- 2.6 ช่วยให้ผู้ทราบว่าเด็กโดยรวมน่าหมายมากน้อยเพียงไร
- 2.7 ทำให้ทราบความก้าวหน้าของผลการสอน
- 2.8 ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กได้ตรงจุด
- 2.9 ทำให้สามารถเลือกวิธีสอนและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม
- 2.10 ช่วยในการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อกิจกรรมและการสอน
- 2.11 ทำให้รู้จักรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กทั้งในด้านการเรียนและการปรับตัว
- 2.12 ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของตน
- 2.13 ช่วยในการรายงานผลการเรียนแก่ผู้ปกครอง

3. ประโยชน์ต่อการบริหาร

- 3.1 ช่วยในการสมัครคัดเลือก หรือจัดสรรเด็ก
- 3.2 ช่วยให้ผู้สถานภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสถานศึกษา
- 3.3 ทำให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนที่ควรแก้ไขปรับปรุง
- 3.4 ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
- 3.5 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับรายงานผลให้ผู้บริหารการศึกษาและประชาชนทราบ
- 3.6 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับงานแนะแนวของสถานศึกษา
- 3.7 ก่อให้เกิดการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษา
- 3.8 ช่วยในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลทั้งหลายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

- เครื่องมือต่าง ๆ ที่นิยมใช้ในการวัดผล (พิตร ทองชั้น. 2525 : 15 - 22) สมัยปัจจุบันมีวิธีการ เทคนิค และรายละเอียดต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้
1. การสังเกต (Observation) ผู้วัดจะใช้หูและตาเป็นเครื่องมือ โดยสังเกตขณะเด็กเรียน ขณะทำกิจกรรม และสังเกตงาน
 2. การสัมภาษณ์ (Interview) คือมีการซักถามเพื่อค้นหาความจริงเพิ่มเติม การให้การอธิบาย การโต้แย้ง หรือการสัมภาษณ์
 3. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการให้กรอกแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น
 4. วิธีสังคมมิติ (Sociometry) เป็นการวัดความเจริญของงานทางสังคม
 5. การสร้างจินตนาการ (Projective Technique) เป็นการวัดเจตคติ บุคลิกภาพ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการให้เติมประโยคให้สมบูรณ์
 6. การจัดอันดับคุณภาพ (Rating) เป็นการวัดโดยการเทียบผลงานของนักเรียน แล้วจัดอันดับเป็นกลุ่ม ดี ปานกลาง ค่อย
 7. การให้ปฏิบัติจริง (Performance test) วิธีนี้จะดูผลงานจากที่นักเรียน ปฏิบัติจริง
 8. การทดสอบ (Testings) เป็นการวัดโดยให้นักเรียนเขียนตอบใน กระดาษ
 9. การบันทึก (Records) ได้แก่ การบันทึกผลงานของนักเรียน ซึ่งถือเป็น พฤติกรรมหรือผลการเรียนก็ได้

การให้คะแนนเป็นระดับ

การวัดผลการเรียนการสอนในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนเป็นระดับ (Grade) มากยิ่งขึ้น หลังจากให้นักเรียนทำแบบทดสอบและครูตรวจให้คะแนนแล้ว ครูก็จะต้องประเมิน

ผลการเรียนของเด็กตามระดับ โดยพยายามให้ความเป็นธรรมชาติแก่นักเรียนให้มากที่สุด
 ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กอันมีผลกระทบกระเทือนต่อการสอบของ
 เขาด้วย เช่น สุขภาพ ความมานะพยายาม ปัญหาส่วนตัว ตลอดจนสวัสดิภาพของนักเรียน
 แต่ละคนด้วย

ความลำเอียงในการให้คะแนนและตัดเกรด

ในการให้คะแนนและตัดเกรดนั้น แม้ว่าครูจะตั้งใจเป็นกลางและตั้งใจให้เป็นธรรม
 มากเพียงไรก็ตาม ก็อาจหนีจากความลำเอียงไม่ได้ ซึ่งสาเหตุของความลำเอียง ได้แก่

1. ถูกชักจูงโดยบุคลิกลักษณะบางอย่างที่จะประเมินค่าของคนสูงขึ้นหรือต่ำลง
 เนื่องจากลักษณะเด่นบางอย่างของผู้ถูกประเมิน
 2. อารมณ์ของครู แนวโน้มปรากฏว่าครูที่อารมณ์ดีจะให้คะแนนดี ทางตรงข้าม
 ขณะครูอารมณ์เสียก็จะให้คะแนนไม่ดี ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความลำเอียงในการให้คะแนน
 3. ลำดับของการให้คะแนน ครูจะเทียบการตรวจให้คะแนนกับคนที่ตรวจใกล้เคียง
 กัน ถ้าไม่เทียบกับนักเรียนห้องหรือหลาย ๆ ห้องเรียน จะก่อให้เกิดความลำเอียงได้
- นอกจากความลำเอียงดังกล่าวทั้ง 3 ข้อ แล้วยังพบข้อผิดพลาดจากการวัดผลอีก
 ได้แก่

1. ข้อสอบวัดตัวแทนของสิ่งที่เรารู้ ข้อสอบไม่สามารถวัดทุกสิ่งทุกอย่างของเนื้อหา
 วิชา ดังนั้นจึงไม่สามารถหาคะแนนจริงจากการสอบได้

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น หนาวไป ร้อนไป

3. สาเหตุจากตัวผู้สอบ เช่น โรคภัยไข้เจ็บ

การวัดผลโดยวิธีการตัดเกรดจึงจะพบข้อบกพร่อง แต่ก็ไม่ใช่วิธีการอื่นใดที่ดีกว่านี้
 การวัดผลในปัจจุบันจึงต้องอาศัยวิธีการตัดเกรด และเสริมศักดิ์ วิชาลากรณ์ (2517 :
 200 - 201) ได้เสนอแนะวิธีการให้เกรด 4 วิธี ซึ่งอาจจะช่วยให้เกิดความยุติธรรม
 มากขึ้น คือ

1. โดยการเปรียบเทียบกับผู้เรียนทั้งชั้น
2. โดยการเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
3. โดยพิจารณาความสามารถและความพยายามของแต่ละบุคคล
4. โดยอาศัยผลรวมของ ข้อ 1 - 2 - 3

การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 โดยสังเขป

การวัดผลระดับชั้น ปวช. นั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 มีหลักการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน
2. ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ตามระบบหน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาให้ถือไว้ในหลักสูตร
3. ให้การประเมินผลการเรียนทั้งระหว่างภาคเรียน และปลายภาคเรียน การประเมินผลการเรียนให้ใช้วิธีวัดผลวิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลายวิธีผสมกัน
4. การประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียน
 - 4.1 ประเมินผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำโดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน
 - 4.2 การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้นำเอาผลการเรียนระหว่างภาคเรียน รวมกับการประเมินผลปลายภาคเรียนตามอัตราส่วนที่สถานศึกษากำหนด
5. ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนในแต่ละวิชา ดังต่อไปนี้
 - 4 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
 - 3 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
 - 2 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
 - 1 หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
 - 0 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (ตก)

6. รายวิชาใดที่แสดงระดับผลการเรียนตามข้อ 5 ไม่ได้ ให้ใช้ตัวอักษรต่อไปนี้

- ข.ร. หมายถึง ขาดเรียน ไม่มีสิทธิ์สอบ
- ข.ส. หมายถึง ขาดสอบปลายภาคเรียน
- ถ.ส. หมายถึง ถอนรายวิชา ภายหลังกำหนด
- ถ.น. หมายถึง ถอนรายวิชา ภายในกำหนด
- ถ.พ. หมายถึง ถูกสั่งพักการเรียนในระหว่างที่มีการสอบปลายภาคเรียน
- ท. หมายถึง ทุจริตในการสอบหรืองานที่มอบหมายให้ทำ
- ม.ส. หมายถึง ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่สามารถสอบปลายภาค หรือไม่ส่งงานอันเป็นส่วนประกอบของการเรียนตามกำหนด ด้วยเหตุจำเป็นอันสุดวิสัย
- ม.ท. หมายถึง ไม่สามารถเข้าสอบทดแทนการสอบปลายภาคเรียน
- ม.ค. หมายถึง การเรียนโดยไม่นับจำนวนคาบเรียนมารวมเป็นผลการสอบและสอบผ่าน
- ม.ค. หมายถึง การเรียนโดยไม่นับจำนวนคาบเรียนมารวมเป็นผลการสอบและได้ระดับผลการเรียนเป็น 0 หรือไม่ได้ทำการประเมินผลการเรียนด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม

7. ในกรณีต่อไปนี้ให้ตัดสินผลการปฏิบัติเป็นระดับศูนย์ (0) เฉพาะรายวิชา

7.1 มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (ตก)

7.2 ไม่มีสิทธิ์สอบปลายภาคเรียน เนื่องจากเวลาเรียนต่ำกว่าร้อยละ 80

โดยที่สถานศึกษาพิจารณาแล้ว ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย

7.3 ขาดสอบปลายภาคเรียน โดยสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ใช่เหตุสุดวิสัย (ข.ส.)

7.4 ขอลอนรายวิชาภายหลังเวลาที่กำหนด โดยสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลสมควร (ถ.ล.)

7.5 ถูกสั่งพักการเรียนในระหว่างที่มีการสอบปลายภาคเรียน (ถ.พ.)

7.6 ใ้ ม.ท. ตามข้อ 10 แห่งระเบียบวัดคนล

8. นักเรียนที่ทำการทุจริตหรือส่อเจตนาทุจริตในการสอบ หรืองานที่มอบหมายให้
ทำในรายวิชาใด ให้พิจารณาโทษตามสถานความผิด ดังนี้

8.1 ให้ได้คะแนน 0 (ศูนย์) เฉพาะครั้งนั้นหรือ

8.2 ให้ได้ระดับผลการเรียนเป็น 0 (ศูนย์) ในรายวิชานั้น หรือ

8.3 ให้ได้ระดับผลการเรียนเป็น 0 (ศูนย์) ในรายวิชานั้น และตัดคะแนน

ความประพฤติตามระเบียบว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤติที่สถานศึกษากำหนด

9. การคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ให้ปฏิบัติดังนี้

9.1 ให้เอาผลบวกของผลคูณระหว่างจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชากับระดับ
ผลการเรียน หาค่าผลบวกของจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชา คิดหาคณิยมสองตำแหน่ง
ไม่ปัดเศษ

9.2 ให้คำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยจากรายวิชาที่ได้รับผลการเรียน 4, 3,
2, 1 หรือ 0 เว้นแต่รายวิชาที่นักเรียนเรียนซ้ำ เรียนแทน หรือสอบแก้ตัว การนับจำนวน
หน่วยกิตมาเป็นตัวหารให้นับเพียงครั้งเดียว

9.3 ให้คำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2 ประเภท ดังนี้

9.3.1 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาคเรียน คำนวณจากรายวิชาที่
ได้รับผลการเรียนตามข้อ (2) เฉพาะในภาคเรียนหนึ่ง ๆ

9.3.2 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม คำนวณจากรายวิชาที่เรียนมาทั้งหมด
และได้รับผลการเรียนตามข้อ (2) ทั้งแต่สองภาคเรียนขึ้นไป

10. ผู้ที่ใ้ ม.ส. เนื่องจากไม่สามารถเข้าสอบปลายภาคเรียนต้องสอบทดแทนการ
สอบปลายภาคเรียน ภายในภาคเรียนถัดไปเป็นอย่างช้า หากพ้นกำหนดนี้ให้ถือว่าไม่สามารถ
เข้าสอบทดแทน (ม.ท.)

ผู้ที่ได้ ม.ส. เนื่องจากไม่สามารถส่งงานอันเป็นส่วนประกอบของรายวิชาตามกำหนด
 ต้องส่งงานนั้นให้สมบูรณ์ภายในภาคเรียนถัดไปเป็นอย่างช้า หากพ้นกำหนดนี้ให้สถานศึกษาทำการ
 ตัดสินผลการเรียน ในกรณีที่ให้ผู้สอนรายงานให้หัวหน้าสถานศึกษาทราบทุกราย

การตัดสินผลการเรียน

การเรียนจบหลักสูตรนั้นให้พิจารณาดังนี้

1. สอบไ้รายวิชาในหมวดวิชาแกน วิชาสามัญ หมวดวิชาสัมพันธ์ หมวดวิชาเลือก
 เสรี หมวดวิชาแกนวิชาชีพ และหมวดวิชาชีพให้ได้จำนวนการเรียนไม่น้อยกว่า 4,800 คาบ
2. ใ้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
3. ใ้เข้าร่วมชมรมอย่างน้อย 1 ชมรม ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน

ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูกับนักเรียน

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญยิ่งในการอบรมสั่งสอนปลูกฝังลักษณะนิสัย ตลอดจน
 พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ในแต่ละวันเด็กจะใช้เวลาประมาณ 5 - 6 ชั่วโมง อยู่ในโรงเรียน
 ดังนั้นเด็กกับครูย่อมมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอน การปกครอง
 กิจกรรมพิเศษนอกชั้นเรียน รวมทั้งเรื่องส่วนตัวด้วย *การที่เด็กมีเวลาใกล้ชิดกับครูเป็นเวลานาน
 เช่นนี้ จะทำให้เด็กได้รับสิ่งต่าง ๆ ที่นอกเหนือวิชาความรู้จากครูเป็นอันมาก เช่น บุคลิกภาพ
 ทัศนคติ ความรู้สึก รับนิชอบและมโนภาพแห่งตน สิ่งเหล่านี้ย่อมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของ
 เด็กได้และจะทำให้แสดงพฤติกรรมนั้นเสมอ จนทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นกลายเป็นบุคลิกภาพ
 ฉะนั้นบุคคลากรทางการศึกษานับตั้งแต่ผู้บริหาร ครูผู้สอนจะต้องมีความพร้อมที่จะก่อให้เกิดความ
 สัมพันธ์ทางวิชาการที่ดีระหว่างครูและนักเรียน อันจะเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่าง
 ครูและนักเรียน ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การ
 ปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย และความสัมพันธ์แบบอิตาเลียน

(สมศักดิ์ ชินพันธ์. 2523 - 2524 : 97) แม่พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูที่เกิดขึ้นในห้องเรียน อาจแปรผันไปตามบุคลิกภาพของครู ประสบการณ์ที่มีอยู่ ลักษณะวิชาที่สอนและอื่น ๆ ไรอันส์ และคนอื่น ๆ (Ryans and other. 1960 : 82) ได้ใช้วิธีการพฤติกรรมวิเทศ (The Critical Incident Technique) ในการสังเกตและค้นหาพฤติกรรมที่ดีของครูที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ เขาพบว่าพฤติกรรมที่ดีประกอบด้วย

1. ยิ้มแย้มอยู่เสมอ
2. สนใจตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้นเรียน
3. ควบคุมตนเองได้ ไม่ฉุนเฉียวง่าย
4. ระวังเรื่องเวลา
5. มีอารมณ์ขัน
6. ยอมรับเมื่อคนทำผิด
7. ไม่ตำหนิเสียงสนใจเฉพาะนักเรียนบางคน
8. มีความอดทน
9. แสดงความเข้าใจนักเรียน
10. แสดงความเป็นเพื่อนและสุภาพต่อนักเรียน
11. ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของนักเรียนเท่า ๆ กับปัญหาการเรียน
12. ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี
13. ยอมรับว่านักเรียนทำงานยาก ๆ ได้
14. ยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น
15. ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียน
16. เตรียมการสอนเป็นอย่างดี
17. มีการยืดหยุ่นการตอบคำถามไม่ไปตามแผน
18. ยอมรับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
19. ใช้อุปกรณ์การสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ

20. ใช้การสาธิต และการอธิบายช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้ง

21. ใช้คำชี้แจงอย่างแจ่มชัด

วิทธี (witty. 1947 : 648 - 662) ได้ทำการศึกษาดังบุคลิกภาพของครูที่ดี โดยรวบรวมคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้ คือ ให้ความร่วมมือ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกรุณาและเอาใจใส่ต่อทุกคน มีความอดทน มีความรู้ในเรื่องทั่วไปดีมาก มีบุคลิกและมารยาท มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน มีอารมณ์ดี ทำสิ่งใดเสมอต้นเสมอปลาย สนใจปัญหาและความเคลื่อนไหวของนักเรียน ชมเชย ยกย่อง ให้รางวัลนักเรียน มีความสามารถในการสอนแต่ละวิชา

การที่ครูมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ดีและมีคุณลักษณะของครูที่ดีย่อมมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูและนักเรียนที่ดี ก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีตามไปด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

การเลือกคบเพื่อนของวัยรุ่นแต่ละคนจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้องเหมาะสมของตน และเพื่อนที่คบจะมีบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน เช่น มีความสนใจที่คล้ายคลึงกัน มีนิสัยใจคอ รสนิยมอย่างเดียวกัน มาจากภูมิลำเนาเดียวกัน และมีการยกย่องซึ่งกันและกัน วัยรุ่นจะให้ความสนิทสนมยิ่งขึ้น วัยรุ่นจะใช้เวลาสังสรรค์กับเพื่อนเพศเดียวกันน้อยกว่าคบเพื่อนต่างเพศ และมักจะเลือกคบเพื่อนที่สามารถพบปะสังสรรค์กันได้ง่าย การเลือกคบเพื่อนที่ดีทำให้การปรับตัวได้ดีในสังคมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ แต่ถ้ายกคบเพื่อนไม่ดี เช่น มีความประพฤติไม่ดีอาจทำให้เสียการเรียน ต้องใช้จ่ายเพิ่มเพื่อย ไม่ส่งเสริมบุคลิกภาพของตนเอง การรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดีจะช่วยส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ ความรู้สึกอบอุ่นกายใจไม่ตรีจิต มีความสุข และช่วยเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้สามารถเรียนได้ด้วยความสบายใจ

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2514 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนไว้

2 ลักษณะคือ

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น การตัดสินใจทางใจ ๆ อาศัยความรู้สึกอารมณ์และอาวุธเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึกอารมณ์ เช่น การบั่นเพ็ง การเลียงสังสรรค์ การเขี้ยวทำ เป็นต้น ความสัมพันธ์แบบนี้ยอมสูญหายและถูกทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดด้วยเหตุผล และหลักการใด ๆ

2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้สึก ความคิด เหตุผล และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน ระหว่างครูกับนักเรียนที่ไปหาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจทางปัญญาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผลและหลักการ และความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่ายอมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย พูดคุย ถกเถียง ประชุม หรือสัมมนาทั้งในเรื่องของวิชาความรู้

ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเหมือนกัน นักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นในระดับมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นในระดับน้อย

(David. 1971 : 5789 - 5790)

ส่วนอิทธิพลของเพื่อนในสถาบันการศึกษาของไทยนั้น เลิศพร ภาระสกุล (2516 : 2 - 4) ได้แสดงความคิดเห็นว่ามีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องค่านิยม ความรัก ความสะอาดสบาย โดยที่อิทธิพลของเพื่อนในทางไม่ดี จะชักชวนกันประพฤติในทางไม่ดีพากันเที่ยวเตร่หาความสนุกสนานจากการซื้อของ ชมภาพยนตร์ เต้นรำ แม้ว่านักเรียนที่เข้ามาใหม่จะมีความกระตือรือร้น ไปหาความรู้จะถูกอิทธิพลรุ่นพี่ในระบบอาวุธสังคมนักศึกษาในทางที่ผิดโดยอำนาจของรุ่นพี่ ไม่ให้รุ่นน้องแสดงออกถึงความเด่นของวิชาการในเพื่อนรุ่นเดียวกัน ถ้ามีใครสนใจหาความรู้หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ก็จะถูกกล่าวหาว่าไม่รักเพื่อน ในทางตรงข้ามอิทธิพลของเพื่อนในทางที่ดีจะทำให้นักเรียนมุ่งศึกษาค้นคว้าหรือซักถามครู เพื่อน หรืออภิปรายในเรื่องวิชาการหรือจับกลุ่มค้นคว้าทดลอง ประดิษฐ์ของใหม่ ๆ ทำให้เกิดคุณค่าทางวิชาการ

การบริหารทางวิชาการ

การบริหารทางวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคน ควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูทางด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือทำให้ความรู้แก่แก่เรียนในด้านวิชาการ และครูใหญ่ควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แผนการเรียน ห้องสมุดโรงเรียน และการสอนต่าง ๆ ตามสมควร เช่น การสอน ศิลปศึกษา การสอนพลศึกษา การสอนจริยศึกษา การสอนเพศศึกษา ตลอดจนการสอนการประเมินผลการเรียนด้วย (ภิญโญ สาร. 2519 : 232 - 258)

วิจิตร วรขยางกูร (2520 : 31 - 44) ได้ให้ความเห็นว่าการบริหารวิชาการในโรงเรียนมีขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ดังนี้ งานเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการทางวิชาการ หลักสูตรและแผนการสอนที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ตารางสอน อุปกรณ์การศึกษา แผนเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การแบ่งหนุ้มนักเรียน การนิเทศการสอน การจัดห้องสมุด การวัดผลและประเมินผล การบริหารวิชาการ ผู้บริหารสามารถจะกระจายอำนาจในการบริหาร และความรับผิดชอบในงานไปให้ครูร่วมงานได้มากกว่าคนอื่น เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในวิชาทุกสาขา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรจะให้เสรีภาพทางวิชาการ (Academic freedom) แก่ครู โดยการกระจายอำนาจการบริหารและความรับผิดชอบให้คณะครู ผู้บริหารจะเป็นเพียงผู้ประสานงานเพื่อจะจำเอาจ้างและความสามารถจากทุกฝ่ายออกมาใช้ เพื่อให้ไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ การที่ผู้บริหารโรงเรียนนิยมกระจายอำนาจทางด้านวิชาการก็เพื่อต้องการสนับสนุนให้เกิดความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา วิธีการดำเนินการอาจกระทำได้หลายวิธี คือ

1. จัดให้ครูทำงานด้านวิชาการเป็นคณะ หรือเป็นทีม โดยแบ่งลำดับความสามารถทางวิชาการวิธีนี้จะก่อให้เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางวิชาการ ซึ่งการจัดทีมอาจจัดได้เป็น 2 แบบ คือ แบบตั้ง และแบบนอน การจัดแบบตั้งในแผนกวิชาหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย หัวหน้าแผนก

ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์สูง อันที่จริงลงมาคือ ครูที่มีวุฒิสสูง และครูอื่น ๆ ส่วนการจัดแบบนอนเป็นการจัดโดยการรวมครูที่สอนวิชาเดียวกัน โดยการเลือกคนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้า และให้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น วิธีสอน และอื่น ๆ แก่กัน

2. การจัดตั้งชุมชนหรือสมาคม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้า และช่วยกันจัดวางแผนการในการปฏิบัติงานทางวิชาการ

3. จัดให้มีบรรยากาศทางวิชาการ (Academic atmosphere) โดยการส่งเสริมให้คณะครูได้มีการแสดงออกทางวิชาการ เช่น การเขียนบทความ และควรสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการในเรื่องหลักสูตร ประมวลการสอน การวางแผน การจัดการศึกษา การจัดแบ่งหมู่นักเรียน การนิเทศการสอน ห้องสมุด และการวัดผลประเมินผล

อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

อาคารสถานที่นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนรู้การสอนในโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ตึกเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหาร สถานที่เล่นกีฬา สวนสาธารณะ ระบบการจราจร และการสาธารณสุขต่าง ๆ จำเป็นต้องได้รับการออกแบบวางแผนการก่อสร้างโดยสถาปนิกและวิศวกร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้โรงเรียนอำนวยความสะดวกและพร้อมที่จะขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งปริญญ์ อังสุสิงห์ (2529 : 23) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่ดีไว้ว่าจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการดังนี้

1. ความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง พื้นที่บริเวณอาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

2. ความเหมาะสม (Suitability) หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกตั้งของโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ เป็นต้น

3. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ

4. สุขลักษณะ (Healthfulness) หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในค่าน สุขภาพและอนามัยเป็นหลัก
5. ความสะดวกติดต่อใช้สอย (Accessibility) หมายถึง เส้นทางหรือ ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน
6. การยืดหยุ่นได้ (Flexibility) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผนังกัน หรืออุปกรณ์เครื่องใช้ให้ใช้ประโยชน์แก่กิจกรรมหลาย ๆ อย่าง
7. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้พื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่
8. การประหยัด (Economy) หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคาร ให้คุ้มค่างบเงินที่ได้ลงทุนไป และเสียค่าบำรุงรักษาน้อย
9. การขยายตัว (Expansibility) หมายถึง การขยายตัวของบริเวณ และอาคาร โดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายตัวได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย
10. รูปร่าง (Appearance) หมายถึง การวางบริเวณโรงเรียน อาคาร และการตกแต่งภายในภายนอกให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เห็น รวมทั้งการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 52 - 53) ได้แบ่งส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษาไว้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาไว้ 11 ส่วนด้วยกันได้แก่
 1. ห้องเรียนทั่วไป (General classroom) หมายถึง ห้องเรียนโดยทั่วไปที่ใช้ เรียนและสอนตามปกติ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หรือกิจกรรมอื่นที่นอกเหนือไปจากการ เรียนการสอนปกติ
 2. ห้องเรียนเฉพาะวิชา (Specialized studies) หมายถึง ห้องเรียนพิเศษ ที่มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าห้องเรียนธรรมดา เช่น ห้องปฏิบัติการ ทางวิทยาศาสตร์ โรงฝึกงาน ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
 3. โรงอาหาร (Dining area) หมายถึง บริเวณที่ใช้เป็นที่รับประทานอาหาร ของสถานศึกษา ซึ่งรวมไปถึงบริเวณจำหน่ายอาหาร รับส่งของ ประกอบอาหาร บริการเก็บของ และทำความสะอาด ฯลฯ

4. ห้องประชุม (Assembly unit) หมายถึง บริเวณหรืออาคารที่ใช้เพื่อการประชุม การบรรยาย และประกอบกิจกรรมต่าง ๆ บริเวณนี้จะต้องจุคนได้มาก คือประมาณ ร้อยละ 30 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด อาคารนี้จะต้องออกแบบพิเศษในด้านการหึ่ง การดูด การมอง การนั่ง การถ่ายเทอากาศ สี แสง และเสียง จึงต้องใช้หลักการทางด้านการ ศึกษาสถาปัตยกรรม และวิศวกรรมมากกว่าอาคารอื่น ๆ

5. อาคารอำนวยการ (Administrative unit) อาคารนี้มักจะอยู่ส่วนหน้า ของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การติดต่อและการประสานงานของสถานศึกษา เป็นหน่วยรวม ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ บริเวณนี้มักจะประกอบไปด้วย ห้องผู้บริหารระดับต่าง ๆ ห้องประชุม ย่อย ห้องธุรการ การเงิน ทะเบียน สารบรรณ และพัสดุ ฯลฯ

6. ห้องสมุด หรือศูนย์กลางสื่อการสอน (Library หรือ Instructional Material Center) หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นศูนย์หนังสือและสื่อสำหรับการเรียนการสอนทุก ชนิด และภายในห้องสมุดจะประกอบด้วยบริเวณสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น บริเวณรับส่งและบริการ หนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ บริเวณอ่านหนังสือ บริเวณเก็บหนังสือ ฯลฯ

7. บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ (Recreation area) หมายถึง อาคารหรือบริเวณ ที่ส่งเสริมพละการนันทนและสุขภาพจิตที่ดี บริเวณดังกล่าวนี้อาจจะอยู่ภายในอาคารหรือบริเวณภายนอก อาคารก็ได้ เช่น โรงพลศึกษา ห้องอาบน้ำแต่งตัว ห้องดนตรี ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ศาลาพักผ่อน และสนามกีฬา เป็นต้น

8. บริเวณเพื่อกิจกรรมและนิทรรศการ (Social activity and exhibition area) หมายถึง บริเวณที่ใช้ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรม ลูกเสือ สโมสรบริเวณเพื่อการเกษตร เป็นต้น

9. บริเวณบริการสาธารณูปโภค (Utilities) ได้แก่บริเวณที่จัดไว้เพื่อให้เกิด การอยู่ดีกินดี มีความสะดวกสบายขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งได้แก่บริการเกี่ยวกับประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การจัดสิ่งที่เป็นพิษและปฏิกูลต่าง ๆ การปรับปรุงหรือขยายอาคารเรียนจะต้องไม่ ทำลายบริเวณดังกล่าวด้วย

10. เส้นทางจราจรและที่จอดรถยนต์ (Vehicular traffic) หมายถึง การจัดทำและแบ่งแยกเส้นทางจราจรในสถานศึกษาให้เด่นชัด และใช้การได้ดี เพื่อขจัดอุปสรรคที่ อาจจะเกิดขึ้นได้ จึงมักจะแบ่งแยกเส้นทางสำหรับรถยนต์สำหรับบริการต่าง ๆ ทางเดินเท้า

11. บริเวณที่พักอาศัย (Residential area) บริเวณเหล่านี้ถือว่าเป็นบริเวณ ที่พักอาศัย ซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างไปจากอาคารอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีบ้านพักครู คณะกรรมการโรงในโรงเรียนประจำขนาดใหญ่ หรือสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามักจัดทำให้เป็นที่พักสำหรับนักเรียนประจำอยู่ด้วย

การจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สุขศึกษา กีฬา และอื่น ๆ (2523 : 182 - 189) ได้กล่าวรวม ๆ ไว้ว่าสภาพโรงเรียนและห้องเรียนต้องถูกหลักวิชา โดยพิจารณาถึงทิศทางลม แสงสว่าง สี การระบายอากาศ และความสะอาด ตลอดจนความเหมาะสมกับขนาดของผู้เรียน มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความยืดหยุ่นได้ ควรมีการเปลี่ยนสถานที่บ้าง เพื่อช่วยสร้างความรู้สึกที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

คณะกรรมการดำเนินการวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (คณะกรรมการดำเนินการวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ. 2517 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ได้รายงานผลการวิจัยดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ไม่สามารถดำรงกิจการอยู่ได้โดยอาศัยแต่ค่าจ้างรายได้จากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุง แม้รายได้ประเภทนี้จะมีจำนวนมากถึงร้อยละ 60 ของรายรับทั้งสิ้น

2. โรงเรียนเอกชนสามารถดำเนินกิจการได้โดยอาศัยรายได้ทุกประเภทของโรงเรียน กล่าวคือ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง รวมกับเงินบริจาค และรายได้จากการจัดกิจกรรมบางประเภท

3. มาตรฐานของโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันมาก แต่มาตรฐานของโรงเรียนรัฐบาลใกล้เคียงกัน มาตรฐานของโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่อยู่ในมัธยมศึกษา แต่มาตรฐานของโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่อยู่ในมัธยมศึกษา

4. โรงเรียนที่มีมาตรฐานอยู่ในอันดับสูง มีมาตรฐานขององค์ประกอบในการจัดการศึกษาสูงทุกหมวด โรงเรียนที่มีมาตรฐานอยู่ในอันดับต่ำ มีองค์ประกอบในการจัดการศึกษาต่ำทุกหมวด

5. สำหรับโรงเรียนเอกชน มาตรฐานขององค์ประกอบทางการศึกษาค้นคว้าสถานที่ครู และค่าดำเนินการต่อหัว สามารถบ่งชี้ระดับมาตรฐานขององค์ประกอบทางการศึกษาค้นคว้าในแนวเดียวกันได้

6. โรงเรียนเอกชนและรัฐบาลที่ครูมีเงินเดือนสูง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนเอกชนและรัฐบาลที่ครูมีประสบการณ์ในการสอนหลายปี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

โรงเรียนเอกชนและรัฐบาลที่มีห้องสมุดได้มาตรฐาน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

โรงเรียนเอกชนและรัฐบาลที่มีปริมาณพื้นที่ของโรงเรียนกว้างพอเหมาะ และใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

7. สภาพของอาคารเรียน และสุขลักษณะของห้องเรียน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

8. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบในโรงเรียนเอกชน

9. สุขลักษณะของห้องเรียน มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งในโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล

10. สุขลักษณะของห้องเรียนและสภาพของอาคารเรียน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันและกันโรงเรียนรัฐบาล

11. วุฒิครู อัตราการสอนของครูต่อสัปดาห์ และอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล

12. ผลการวิเคราะห์สถานภาพทางการเงินของโรงเรียนเอกชน พอสรุปได้ดังนี้

12.1 เมื่อเทียบรายรับทั้งสิ้นกับรายจ่ายทั้งสิ้น (ค่าลงทุนและค่าดำเนินการ) โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 สามารถบริหารกิจการโดยมีกำไร อีกร้อยละ 40 ปรากฏว่ากิจการขาดทุน

12.2 เมื่อเทียบรายรับทั้งสิ้นกับรายจ่ายทั้งสิ้น โรงเรียนร้อยละ 87 มีกำไร จากค่าดำเนินการ ส่วนอีกร้อยละ 13 ปรากฏว่าขาดทุน โรงเรียนที่มีกำไรส่วนใหญ่ได้กำไรสูง

วิลาวัณย์ ทັນวันพงษ์ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการระดั้มาก ในด้านกระบวนการบริหารงาน วิชาการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และน้อยในด้านการใช้แหล่งความรู้ในห้องอื่น ส่วนที่เหลืออีก 6 ด้าน คือ การดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรแนะแนว การวัดและประเมินผลนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดั้มาก ขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน 9 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนะแนว การวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของการวิจัย ส่วนด้านที่เหลือคือ การใช้แหล่งความรู้ในห้องอื่น ปรากฏว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

3. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหายู่ในระดับน้อยมาก นอกจากนั้นในส่วนที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ซึ่งได้มาจากความนึกคิดที่แท้จริงกันของผู้บริหารและครูผู้สอนบางคนได้พบว่า ปัญหาที่ประสบอยู่ในการบริหารวิชาการ ได้แก่ ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ขาดค่าเล่าเรียนและหนังสือประกอบการค้นคว้า ขาดครูแนะนำช่วยเหลืองานด้านวิชาการ โรงเรียนจัดชั่วโมงสอนให้ครูมากเกินไป ครูปกครองไม่เอาใจใส่การเรียนของนักเรียน พื้นฐานการศึกษาเดิมของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำและปัญหาครูยึดการสอนเป็นงานชั่วคราว

สุธีรา พุทธิพนธ์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของนักเรียนประจำโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัญหาและความต้องการของนักเรียนที่อยู่ประจำของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ด้านสวัสดิการและด้านความสัมพันธ์กับครูปกครองของโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและความต้องการของนักเรียนประจำด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของโรงเรียนประจำหญิง และชายขนาดใหญ่ และกลาง อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนประจำหญิงและชายขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการแต่ละด้านของนักเรียนประจำในโรงเรียนประจำแต่ละประเภท จำแนกตามระดับชั้น ม.ศ. 1 ม.ศ. 3 ผลปรากฏว่า ปัญหาและความต้องการของนักเรียนส่วนใหญ่แตกต่างกัน ยกเว้นปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนประจำชาย และโรงเรียนประจำชายและหญิง ไม่แตกต่างกัน และปัญหาและความต้องการด้านความสัมพันธ์กับครูปกครองของนักเรียนประจำหญิงและโรงเรียนประจำชาย และหญิงไม่แตกต่างกัน

พา ไชยเดช (2513 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนเอกชนกับครูโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนมีความมุ่งหวังในบทบาทและฝ่าย และต่างก็เห็นชอบกันในหลักการมอบอำนาจหน้าที่การบังคับบัญชา การแบ่งงาน การพัฒนาบุคลากร แต่ผู้บริหารมิได้ปฏิบัติตามหลักการทั้งหมด

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสองฝ่ายก็คือ ครูผู้ศึกษาความมั่นคงในอาชีพ และผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารในหลายประการ

สิริพร คันทะเศรษฐ์ (2513 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียนเอกชนสหศึกษาในจังหวัดพระนคร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. เกณฑ์ปกติและลักษณะบุคลิกภาพเด็กวัยรุ่นไทย อายุ 13 - 17 ปี มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 100

2. เมื่อพิจารณาถึงลักษณะบุคลิกภาพเด็กวัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิง ของแต่ละช่วงอายุ อาจสรุปเป็นลักษณะบุคลิกภาพได้คือ

2.1 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างสูงมีความวิตกกังวลต่ำ เด็กวัยรุ่นชายมีลักษณะที่ชอบแสดงออก แต่เด็กวัยรุ่นหญิงค่อนข้างเก็บตัวทั้งสองเพศ ต้องการที่จะได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น มีปัญหาและความขัดแย้งอยู่ในตัวเอง

2.2 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 14 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองและผู้อื่นสูง ค่อนข้างเก็บตัว เด็กวัยรุ่นชายมีความวิตกกังวลสูง ต้องการความเป็นอิสระมาก ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงมีความวิตกกังวลต่ำ ต้องการเป็นผู้นำมากกว่าผู้อื่น ทั้งสองเพศไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเองและมีความสนใจในวงแคบ

2.3 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 15 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองและผู้อื่นปานกลาง มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวสูง ค่อนข้างเจ้าอารมณ์ เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง ทำงานกับผู้อื่นได้พอสมควร

2.4 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 16 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองค่อนข้างสูง มีการแสดงออกมากกว่าการเก็บตัว ชอบเข้าสังคม มีการตัดสินใจที่ดีและต้องการความอิสระ เด็กวัยรุ่นหญิงยอมรับผู้อื่นค่อนข้างสูง แต่เด็กวัยรุ่นชายยอมรับผู้อื่นต่ำมาก

2.5 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 17 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำ มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวอยู่ในระดับต่ำมาก ชอบเข้าสังคม มีการตัดสินใจที่ดีมาก มีความสนใจกว้างขวาง ต้องการที่จะเข้าใจตนเองและผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง เด็กวัยรุ่นชาย

สนใจที่จะมีสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น แต่ไม่มีใครสนใจเรื่องเพศนัก ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงต้องการมีอิสระแก่ตน บุคลิกภาพโดยทั่วไปของวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุนี้จึงพัฒนาได้เป็นที่น่าพอใจ

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของอาคารเรียนที่น่าสนใจ ได้แก่การวิจัยของ โฮโรวิทซ์ และออตโต (Horowitz and Otto. 1973 : 242) ซึ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนในห้องที่จัดแบบเดิม และกลุ่มที่เรียนในห้องเรียนจัดแบบใหม่ คือมีสี่สัรรหลากสี่ ผาห้องเคลื่อนที่ได้ ระบบแสงไฟแบบใหม่ที่นั่งนุ่มสบายเคลื่อนย้ายได้ โดยได้ทำการประเมินผลจากรายงานประจำวิชา และผลการสอบปลายเทอม ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างในเรื่องการเรียนสำหรับในห้องเรียนแบบใหม่นี้มาเข้าชั้นเรียนก็มากกว่านักเรียนแบบเก่า และนักเรียนในห้องเรียนแบบใหม่มีการเข้าไปพบกับครูผู้สอน เพื่อสอบถามปัญหาต่าง ๆ มาก และมีการรวมกลุ่มในหมู่นักเรียนมากกว่านักเรียนในห้องเรียนในรูปแบบเก่า ๆ ส่วน วอง (Wong. 1973 : 73) ได้ศึกษาถึงผลการจัดชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีต่อความวิตกกังวล ความคุ้นเคย และการเข้าสังคมของนักเรียน โดยศึกษาจากการจัดชั้นเรียน 3 รูปแบบคือ แบบแถวตรง (straight row) แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (rectangular row) แบบรูปเกือกม้า (horseshoe formation) จากการศึกษาจากแบบสอบถามผลปรากฏว่า ความวิตกกังวล ความคุ้นเคย และการเข้าสังคมของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานของทฤษฎีศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนต่างระดับชั้น มีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 แตกต่างกัน

2. ครูเพศชายและหญิง มีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 แตกต่างกัน
3. ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนโรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ตัวอย่างแบบสอบถาม
6. เกณฑ์การให้คะแนน
7. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ประเภทวิชาชีพกรรม ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 3,818 คน และครูที่สอนอยู่ใน
โรงเรียนดังกล่าว จำนวน 263 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 501 คน แยกเป็นนักเรียน
346 คน และครู 155 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random
sampling) มีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสัดส่วนของเกรจี และ
มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) จากจำนวนประชากรที่เป็นครู
ทั้งหมด จำนวน 263 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 155 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสัดส่วนของเครจิจและมอร์แกน

(Krejcie and Morgan, 1970 : 680) จากประชากรที่เป็นนักเรียนทั้งหมด จำนวน 3,818 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 9.06 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	โรงเรียน	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครู		ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระยอง	โปลีเทคนิคระยอง	30	18	438	37
ปราจีนบุรี	ศึกษาหาวิทยการปราจีนบุรี	9	5	149	13
นครนายก	เทคโนโลยีพาณิชยการนครนายก	26	16	151	13
ชลบุรี	ชลพิณิจพาณิชยการ	22	13	455	40
	เทคโนโลยีชลบุรี	7	3	241	21
	เทคโนโลยีไทยสุริยะชลบุรี	8	5	16	2
	เทคโนโลยีภาคตะวันออก	20	12	401	36
	เทคโนโลยีศรีราชา	17	10	260	22
	พาณิชยการ เมืองชล	23	14	377	34
	พาณิชยการตะวันออก	23	14	349	31
	พิทยพาณิชยการ	8	4	350	31

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด	โรงเรียน	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครู		ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชลบุรี ฉะเชิงเทรา	เมืองชลวิทยการ	12	7	182	16
	สุขสวัสดิ์วิทยการ	19	11	113	10
	เทคโนโลยีภาคตะวันออก	14	8	44	4
	วิทยการฉะเชิงเทรา	15	8	374	35
	โปธิ์เทคนิคฉะเชิงเทรา	10	7	10	1
	รวม	263	155	3,818	346

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อทราบบรรยากาศการเรียนการสอนทั่วไปในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทวิทยการ ในเขตการศึกษา 12 แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ข้อมูลทั่วไป

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีคำถามอยู่ 49 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และขอเสนอแนะในการปรับปรุงบรรยากาศที่พึงพอใจทั้ง 7 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถามและศึกษาหลักการซึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน แล้วเขียนแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด มีคำถาม 7 ข้อ ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และขอเสนอแนะในการปรับปรุงบรรยากาศที่พึงพอใจทั้ง 7 ด้าน
3. หากคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงวิธี โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอีก 5 ท่าน เพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบสอบถามให้มีความถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 100 คน และครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 50 คน รวม 150 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าประสิทธิผลค่า (α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า .955

5. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (จวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอให้นักวิทยาลัออกหนังสือแนะนำตัว และขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงโรงเรียนต่าง ๆ ได้ ผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
2. ส่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจสอบคุณภาพแล้วไปยังกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หากกระจายจะ
 2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน ประเภทวิชาชีพกรรม ในเขตการศึกษา 12 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวน (s^2) เป็นรายชื่อ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
- สำหรับการให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยมีน้ำหนักคะแนนดังนี้

น้อย	ให้	1 คะแนน
ค่อนข้างน้อย	ให้	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้	4 คะแนน
มาก	ให้	5 คะแนน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบรรยากาศที่พึงพอใจ ทั้ง 7 ด้าน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และหาการอยุ่ละ
4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่มตัวอย่าง และ 3 กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติ t - test และ F - test ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (จวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (จวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 6)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
	$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร Alpha coefficient
(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ตามสมมติฐาน
โดยใช้สูตร (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อทดสอบ F - test แล้ว ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman Kuels

5. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม ตามสมมติฐานข้อ 2
 ใช้สูตร (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

การประมวลวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประมวลวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลความหมายของข้อมูล ดำเนินการเป็น
 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างตามที่รวบรวมข้อมูลได้ ³⁴⁶ 501 คน แยกเป็นครูชาย 75 คน
 ครูหญิง 80 คน นักเรียนชั้น ปวช. 1 114 คน นักเรียนชั้น ปวช. 2 119 คน
 นักเรียนชั้น ปวช. 3 115 คน คิดเป็นร้อยละร้อย

ตอนที่ 2 ศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู
 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของนักเรียน
กับครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของนักเรียน
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 ของนักเรียนต่าง
ระดับชั้น

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของครู โรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตอนที่ 6 ศึกษาความถี่ของการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของนักเรียน
และครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 12 จากแบบสอบถามปลายเปิด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง	
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวน	
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
T	แทน	การสังเกตพิจารณาใน	T - distribution
F	แทน	การสังเกตพิจารณาใน	F - distribution
SS	แทน	Sum of square	
MS	แทน	Mean of square	
df	แทน	Degree of freedom	
$w_{.05}$	แทน	ค่าวิกฤต	
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01	

การแปลความหมายคำคะแนนเฉลี่ยในการางข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
จึงกำหนดเกณฑ์ดังนี้

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายข้อ

1.00 - 2.33 มีระดับความพึงพอใจน้อย หมายความว่า บรรยายภาค
การเรียนการสอนไม่น่าพอใจ

2.34 - 3.66 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง หมายความว่า บรรยายภาค
การเรียนการสอนน่าพอใจ หรือพอใจระดับปานกลาง

3.67 - 5.00 มีระดับความพึงพอใจมาก หมายความว่า บรรยายภาค
การเรียนการสอนน่าพอใจมาก

ตอนที่ 2 ศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเพณีนิยมกรรม ในเขตการศึกษา 12

40

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน
 ของนักเรียนแต่ละครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12
 จำแนกเป็นรายคาบ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1.	หลักสูตร	3.5025	.5966	3.1373	.6324
2.	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.6705	.6165	3.5631	.6176
3.	การวัดผลและประเมินผล	3.7993	.6247	3.9171	.6631
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	3.5536	.7892	3.9456	.6314
5.	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	3.6453	.6459	3.3161	.7161
6.	การบริการทางวิชาการ	3.4835	.7608	3.3539	.7793
7.	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.1932	.8797	3.4240	.8023
	รวม	3.5504	.5242	3.5224	.5222

ข้อมูลในตาราง 2 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า การวัดและประเมินผล วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หลักสูตร การบริการทางวิชาการ และอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูพบว่า ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงระดับน่าพอใจมากตามลำดับ ส่วนวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนสอน ขาดการสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริการทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และหลักสูตรมีค่าระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 3. ศาสดิที่พื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูตามหลักสูตร เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ความพึงพอใจของนักเรียน		ความพึงพอใจของครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>หลักสูตร</u>						
1.	โครงสร้างหลักสูตรวิชาบังคับและวิชาเลือกมีความเหมาะสม	3.6621	.9057	3.2639	.8277	3.56	.90
2.	เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนรักอาชีพ	3.6150	.9930	3.2258	.8570	3.63	.99
3.	เนื้อหาวิชาที่สำคัญความยากง่ายต่อเนื่องกันดี	3.5694	.9150	3.2194	.8472	3.46	.91
4.	เนื้อหาวิชาเอื้อต่อการนำไปประกอบอาชีพ	3.6237	1.0016	3.4561	.9275	3.54	.95

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนรู้การสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5.	วิชาส่วนใหญ่เน้นการฝึกความชำนาญ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพ	3.7601	1.0728	3.3290	.9610	3.63	1.06
6.	วิชาเลือกมีมากพอให้นักเรียนเลือก ได้ตามความสนใจ	2.6532	1.1947	2.5540	.9268	2.62	1.12
7.	หลักสูตรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย อยู่เสมอ	3.2139	1.0046	2.8903	.8647	3.11	.97
	เฉลี่ย	3.5025	.5968	3.1373	.6324	3.39	.63

ข้อมูลในตาราง 3 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจขององค์ประกอบด้านหลักสูตรโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อเรียงตามลำดับ พบว่าเนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้เรียนวิชาชีพ เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการนำไปประกอบอาชีพ วิชาส่วนใหญ่เน้นการฝึกความชำนาญเพื่อการดำรงชีพ และโครงสร้างหลักสูตรวิชามุ่งกับวิชาเลือกมีความเหมาะสมเป็นที่น่าพอใจมาก ส่วนการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ การจัดวิชาเลือกให้มีความพอให้นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจอยู่ในระดับน่าพอใจทุกข้อ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูต่องค์ประกอบด้านหลักสูตร พบว่าโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ
น่าพอใจ เมื่อพิจารณาระเบียงรายข้อเรียงตามลำดับ พบว่าเนื้อหาวิชาเชื้อต่อการนำไปประกอบ
อาชีพวิชาส่วนใหญ่เน้นการฝึกความชำนาญเพื่อการดำรงชีพ โครงสร้างวิชามุ่งวิชาเลือกมีความ
เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้เรียนรู้รักอาชีพ เนื้อหาวิชามีลำดับความยากง่าย มีการปรับปรุงให้ทันสมัย
อยู่เสมอ การจัดวิชาเลือกมีมากพอให้นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจอยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 4. ศาสติ์พื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของ
นักเรียนและครูด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
	<u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียน</u> <u>การสอน</u>						
1.	ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุด มุ่งหมายในการเรียนแต่ละวิชา อย่างชัดเจน	3.8526	.9920	3.7935	.9095	3.83	.97
2.	ครูมีความรู้ในวิชาที่สอน	4.0983	.8317	3.9097	.7760	4.04	.82
3.	ครูปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชา	3.6329	.9015	3.6129	.7331	3.63	.85
4.	บรรยากาศการเรียนสนุกสนานน่า เรียนรู้	3.2139	1.0414	3.1677	.7544	3.20	.96

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
5.	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้นักเรียน มีส่วนร่วมทางวิชาการ	3.5491	.9834	3.4000	.6724	3.50	.95
6.	ครูใช้สื่อในการสอนอย่างเหมาะสม	3.3237	.9567	3.1161	.6371	3.26	.93
7.	ครูเตรียมการสอนล่วงหน้าและ พร้อมที่จะสอน	4.0231	.9134	3.9419	.8622	4.00	.90
	คะแนนเฉลี่ย	3.6705	.6165	3.5631	.6176	3.64	.62

ข้อมูลในตาราง 4 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจมาก เมื่อพิจารณาดูจะเป็นรายข้อเรียงตามลำดับพบว่าครูมีความรู้ในวิชาที่สอน การเตรียมการสอนล่วงหน้าและพร้อมที่จะสอน การแจ้งจุดมุ่งหมายในการเรียนแต่ละวิชาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการ ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม และบรรยากาศการเรียนสนุกสนานน่าเรียนรู้อยู่ในระดับน่าพอใจทุกข้อ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูขององค์ประกอบด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาดูจะเป็นรายข้อเรียงตามลำดับพบว่า ครูเตรียมการสอนล่วงหน้าและพร้อมที่จะสอน มีความรู้ในวิชาที่สอน และมีการแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมาย

ในการเรียนแต่ละวิชาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้
เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการ การสร้างบรรยากาศ
ให้สนุกสนานน่าเรียนรู้ และกระตือรือร้นต่อการเรียนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับที่น่าพอใจทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงความคิดเห็นในบรรยากาศการเรียนการสอนของ
นักเรียนและครูด้านการวัดผล และประเมินผลเป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
	<u>การวัดผลและประเมินผล</u>						
1.	ครูแจ้งวิธีการประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	3.9046	1.0819	4.0258	.9113	3.94	1.03
2.	ครูใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธี	3.8511	1.0829	3.6452	.8432	3.47	1.02
3.	ผลสอบมีคุณภาพและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เรียน	3.7977	.9197	3.7535	.9194	3.80	.89
4.	การประเมินผลของครูมีความยุติธรรม	3.9509	1.0302	4.0774	.9155	3.99	1.00
5.	ครูแจ้งผลการเรียนหรือผลงานให้นักเรียนทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.1590	.9902	4.0561	.8918	4.13	.96

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
6.	ครูติดตามผลการทำงานของ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.8064	.9387	3.9546	.8323	3.85	.91
7.	การแจ้งผลการสอบมีความรวดเร็ว และถูกต้อง	3.5838	1.0606	3.8645	.9403	3.67	1.03
	คะแนนเฉลี่ย	3.6741	.6247	3.6741	.6631	3.84	.64

ข้อมูลในตาราง 5 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจองค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผลโดยเฉลี่ยน่าพอใจมาก เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อเรียงตามลำดับพบว่า การแจ้งผลการเรียนหรือผลงานให้นักเรียนทราบเพื่อปรับปรุงความถูกต้องในการประเมินผล การแจ้งวิธีประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า ข้อสอบมีคุณภาพและครอบคลุมเนื้อหาและการติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับน่าพอใจมาก มีเพียงความรวดเร็วในการแจ้งผลการสอบและการใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธี เท่านั้นที่อยู่ในระดับน่าพอใจ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูต่อองค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจมาก เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อตามลำดับพบว่า การประเมินผลของครูมีความถูกต้อง ครูแจ้งผลการเรียน ผลงาน วิธีการประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า และติดตามผลการเรียนการสอนมีความรวดเร็วต่อเนื่องและข้อสอบมีคุณภาพครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ ส่วนการใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธีนั้น อยู่ในระดับน่าพอใจ

ตาราง 6 คาสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของ
นักเรียนและครูตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
		<u>ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน</u>					
1.	สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นไปอย่างอบอุ่น	3.8208	1.0590	3.9613	.8129	3.86	.99
2.	ครูทำหน้าที่เป็นตัวอย่างอันดีแก่นักเรียน	3.6301	1.0460	3.8645	.8064	3.70	.98
3.	ครูให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียนและการสร้างผลงาน	3.6561	.9722	3.9548	.8478	3.75	.94
4.	ครูเป็นคนมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	3.5434	.9983	4.0581	.7915	3.70	.97
5.	ครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	3.2139	1.0904	3.7871	.7384	3.39	1.03
6.	ครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหา	3.8064	1.0356	4.0129	.8295	3.87	.98
7.	ครูแสดงความเมตตาต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน	3.2399	1.0647	3.9806	.9291	3.47	1.08
	คะแนนเฉลี่ย	3.5586	.7892	3.9456	.6314	3.68	.76

ข้อมูลในตาราง 6 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยเฉลี่ยน่าพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อตามลำดับพบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างอบอุ่น ความช่วยเหลือของครูแก่เด็กนักเรียนที่มีปัญหาอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนครูให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียนในการเรียนและการสร้างผลงาน ทำตนเป็นตัวอย่างอันดีแก่เด็กนักเรียน เป็นคนมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน แสดงความเมตตาต่อเด็กนักเรียนเท่าเทียมกัน และครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้ที่อยู่ในระดับน่าพอใจทุกข้อ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูต่อองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน น่าพอใจมาก โดยมีความพึงพอใจนี้ ครูมีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กนักเรียนที่มีปัญหา สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างอบอุ่น ครูมีเมตตาต่อเด็กนักเรียนเท่าเทียมกัน ครูให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียนในการเรียนและการสร้างผลงาน ครูทำตนเป็นตัวอย่างอันดีแก่เด็กนักเรียน และครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ความพึงพอใจของนักเรียน		ความพึงพอใจของครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u> นักเรียนคบหาสมาคมกันอย่างกว้างขวาง	3.9191	1.0126	3.5742	.9666	3.81	1.01
2.	บรรยากาศการคบหาสมาคมเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นมิตร	3.9162	.9334	3.6065	.8937	3.82	.93
3.	นักเรียนร่วมงานกันช่วยกันทั้งในและนอกห้องเรียน	3.6242	1.0456	3.3806	.9755	3.55	1.03

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนรู้การสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4.	นักเรียนช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหา ควมไม่ศรัทธา	3.6734	.9542	3.2194	.9065	3.53	.96
5.	นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างกันโดยเสรี	3.5289	.9754	3.3161	1.0177	3.46	.99
6.	นักเรียนมีโอกาสร่วมทำกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ ส่วนรวม	3.6301	.9241	3.2903	.9735	3.52	.95
7.	นักเรียนช่วยชักชวนเพื่อนให้ทำ นิตกฏระเบียบของโรงเรียน	3.2254	1.0278	2.8258	1.0329	3.10	1.04
	คะแนนเฉลี่ย	3.6453	.6459	3.3161	.7161	3.54	.68

ข้อมูลในตาราง 7 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
กลุ่มเพื่อนโดยเฉลี่ยน่าพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพอใจมากที่สุดต่อการ
คบหาสมาคมที่ราบรื่นและเป็นมิตร มีการคบหาสมาคมกันอย่างกว้างขวาง และให้ความช่วยเหลือ
ผู้ที่มีปัญหาควมไม่ศรัทธาอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
การร่วมงานกันทั้งในและนอกห้องเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยเสรี และการ
ช่วยชักชวนเพื่อนให้ทำนิตกฏระเบียบของโรงเรียน อยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสี่

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูต่องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยเปลี่ยน่าพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อพบว่า บรรยายการคบหาสมาคมเป็นไป อย่างกว้างขวางราบรื่น และเป็นมิตร นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม การช่วยเหลือผู้มีปัญหาด้วยไมตรีจิต และช่วยเหลือดักเตือน เพื่อนมิให้กระทำความผิดระเบียบอยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 6 คาสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของ นักเรียนและครูด้านการบริการทางวิชาการ เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	<u>การบริการทางวิชาการ</u> นักเรียนมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน	3.8179	1.1184	3.9484	.9790	3.86	1.06
2.	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศแก่นักเรียน ที่เข้าใหม่	4.0116	1.1621	3.8839	1.0688	3.97	1.13
3.	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ทางวิชาการอย่างกว้างขวาง และทันสมัย	3.5202	1.0799	3.3671	1.0090	3.46	1.06
4.	โรงเรียนจัดให้มีเอกสารประกอบ การเรียนและแบบฝึกหัดอย่าง เพียงพอ	3.5173	1.0027	3.2387	1.0005	3.43	1.06

ตาราง ๖ (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5.	โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือและ เอกสารพอเพียงต่อการศึกษาค้นคว้า	2.9655	1.3196	2.8645	1.0876	2.95	1.25
6.	โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์การสอนเพื่อ การฝึกอย่างเพียงพอ	2.9451	1.0740	2.9613	1.0249	2.95	1.06
7.	ฝ่ายธุรการและทะเบียนให้ความ สะดวกในการติดต่อควยดี	3.5867	1.0499	3.1935	1.1736	3.47	1.10
	คะแนนเฉลี่ย	3.4636	.7606	3.3539	.7793	3.44	.77

ข้อมูลในตาราง ๖ แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพอใจมากกับการที่โรงเรียนจัดปฐมนิเทศแก่นักเรียนที่เข้าใหม่ มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน ส่วนความสะดวกในการติดต่อกับฝ่ายธุรการและทะเบียน การจัดให้มีเอกสารประกอบการเรียนและแบบฝึกหัดอย่างเพียงพอ การเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางวิชาการอย่างกว้างขวางและทันสมัย ห้องสมุดที่มีหนังสือและเอกสารพอเพียงต่อการศึกษาค้นคว้า และการจัดหาอุปกรณ์การสอนเพื่อการฝึกอย่างเพียงพออยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ความพึงพอใจของครูต่อองค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการเป็นที่น่าสนใจ เมื่อพิจารณา
สาระเป็นรายข้อ พบว่าครูมีความพอใจมากกับการที่นักเรียนมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับ

การเรียน และการจัดปฐมนิเทศแก่นักเรียนที่เข้าใหม่ ส่วนโรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ การจัดให้มีเอกสารประกอบการเรียนและแบบฝึกหัดอย่างเพียงพอ ฝ่ายธุรการ และทะเบียนให้ความสะดวกในการติดต่อควยดี การจัดหาอุปกรณ์การสอนเพื่อการฝึกอย่างเพียงพอ และมีห้องสมุดที่หนังสือและเอกสารพอเพียงต่อการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง ๑ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู คำนวณจากค่าเฉลี่ยและสภาพแวดล้อมเป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ความพึงพอใจของนักเรียน		ความพึงพอใจของครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</u>						
1.	สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง	3.7341	1.1217	3.8323	.9923	3.76	1.09
2.	มีห้องเรียนและห้องประกอบเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	3.5607	1.1407	3.7171	.9866	3.63	1.11
3.	ขนาดห้องเรียนส่วนใหญ่ได้มาตรฐาน และถูกสุขลักษณะ	3.4624	1.1190	3.7161	.9914	3.54	1.09
4.	มีห้องเรียนวิชาเฉพาะและห้อง ปฏิบัติการเพียงพอ	3.0520	1.2360	3.3414	1.0357	3.14	1.18
5.	โรงเรียนจัดบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับนักเรียนอย่างเพียงพอ	2.5607	1.2754	2.9935	1.0841	2.69	1.23

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรณารักษะ การเรียนการสอน	ความพึงพอใจของ นักเรียน		ความพึงพอใจของ ครู		รวม	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6.	ห้องนำห้องสวามีจำนวนเหมาะสม กับนักเรียน	2.9249	1.2159	3.2561	1.1039	3.03	1.19
7.	โรงเรียนจัดบริการ เครื่องดื่ม และน้ำดื่มที่สะอาดถูกอนามัย	3.0578	1.1707	3.0323	1.1074	3.05	1.15
	คะแนนเฉลี่ย	3.1932	.8797	3.4240	.8023	3.26	.86

ข้อมูลในตาราง 9 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมในระดับพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อนักเรียนพอใจมากกับสภาพอาคารเรียนที่มั่นคงแข็งแรง ส่วนความสมดุลของห้องเรียนและห้องประกอบกับจำนวนนักเรียน มาตรฐาน และคุณลักษณะของห้องเรียน การจัดบริการเครื่องดื่ม น้ำดื่มที่สะอาดถูกอนามัย ความพึงพอใจของห้องเรียนวิชาเฉพาะและห้องปฏิบัติการ ความพึงพอใจของห้องนำห้องสวามี การจัดบริเวณพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในระดับพอใจ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูต่อองค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยเฉลี่ยแล้วพอใจ เมื่อพิจารณาสาระเป็นรายข้อพบว่า ครูพึงพอใจมากกับสภาพอาคารเรียนที่มั่นคงแข็งแรง มีห้องเรียน ห้องประกอบ และมีขนาดใหญ่มากและถูกสุขลักษณะและพึงพอใจกับจำนวนนักเรียนอยู่ในระดับพอใจมาก ส่วนการจัดห้องเรียนวิชาเฉพาะห้องปฏิบัติการ ห้องนำห้องสวามีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การจัดบริการเครื่องดื่ม น้ำดื่มที่สะอาดถูกอนามัย และการจัดบริเวณพักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนกับครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตาราง 10 ค่าสถิติแสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของ
นักเรียนกับครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ครู		นักเรียน		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1.	หลักสูตร	3.1373	.632	3.5025	.597	-6.08**
2.	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียน การสอน	3.5631	.618	3.6705	.617	-1.20
3.	การวัดผลและประเมินผล	3.9171	.663	3.7993	.625	1.87
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	3.9456	.631	3.5586	.789	5.85**
5.	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	3.3161	.716	3.6453	.646	-4.90**
6.	การบริหารทางวิชาการ	3.3539	.779	3.4635	.761	-1.73
7.	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.4240	.202	3.1932	.880	2.89*
	รวม	3.5224	.522	3.5504	.524	-.55

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 10 แสดงว่านักเรียนและครูมีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียน การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อ วิเคราะห์เป็นรายองค์ประกอบพบว่า ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อหลักสูตร ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ส่วนความพอใจในอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านอื่น ๆ ความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตาราง 11 สถิติพื้นฐานแสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของ นักเรียนตามระดับชั้น โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	นักเรียนชั้น ปวช. 1		นักเรียนชั้น ปวช. 2		นักเรียนชั้น ปวช. 3	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1.	หลักสูตร	3.5338	.5749	3.5702	.5541	3.3995	.6418
2.	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียน การสอน	3.5877	.6644	3.7587	.5532	3.6612	.6004
3.	การวัดผลและประเมินผล	3.7569	.6873	3.9004	.5895	3.7358	.5854
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน	3.4185	.8411	3.7131	.6845	3.5373	.8156

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	นักเรียนชั้น ปวช. 1		นักเรียนชั้น ปวช. 2		นักเรียนชั้น ปวช. 3	
		$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
5.	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	3.5727	.6615	3.7351	.6625	3.5626	.5879
6.	การบริการทางวิชาการ	3.4486	.6514	3.5966	.6628	3.3995	.7337
7.	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	2.9123	.9308	3.3690	.7697	3.2705	.8707
	รวม	3.4615	.5610	3.6745	.4768	3.5095	.4903

ข้อมูลในตาราง 11 แสดงว่านักเรียนชั้น ปวช.2 มีความเห็นว่ารบรรยากาศการเรียนการสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนนักเรียนชั้น ปวช.1 และ ปวช.3 เห็นว่ารบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาขององค์ประกอบพบว่า นักเรียนชั้น ปวช.1 มีความพึงพอใจขององค์ประกอบด้านการวัดผลประเมินผลในระดับมาก และเห็นว่ารบรรยากาศ วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน หลักสูตร การบริการทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมซึ่งอยู่ในระดับน่าพอใจ

นักเรียนชั้น ปวช.2 มีความพึงพอใจระดับมากขององค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนขององค์ประกอบด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจ

นักเรียนชั้น ปวช.3 มีความพึงพอใจระดับมากขององค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผล วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนขององค์ประกอบด้านอื่น ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนทาง
ระดับชั้นของคณะกรรมการหลักสูตร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวกรรม
ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8567	.9284	2.6315
ภายในกลุ่ม	343	121.0085	.3528	
รวม	345	122.8652		

$$F_{.05} = 3.32, F_{.01} = 4.66$$

ข้อมูลในตาราง 12 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ทางระดับชั้นของคณะกรรมการหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
 ตามระดับชั้นขององค์ประกอบด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนอาชีวศึกษา
 เอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.7166	.8584	2.2751
ภายในกลุ่ม	343	129.4164	.3773	
รวม	345	131.1332		

$$F_{.05} = 3.32, F_{.01} = 4.46$$

ข้อมูลในตาราง 13 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
 ตามระดับชั้นขององค์ประกอบด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันบ้าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่าง
ระดับชั้นตอองค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท
พาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8764	.9382	2.4238
ภายในกลุ่ม	343	132.7635	.3871	
รวม	345	134.6398		

$$F_{.05} = 3.32, F_{.01} = 4.46$$

ข้อมูลในตาราง 14 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ต่างระดับชั้นตอองค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่างระดับชั้นของคณาจารย์ที่สอนระหว่างครูกับนักเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.1274	2.5637	4.1927
ภายในกลุ่ม	343	209.7343	.6115	
รวม	345	214.8617		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05} = 3.32$

ข้อมูลในตาราง 15 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่างระดับชั้นของคณาจารย์ที่สอนระหว่างครูกับนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ จึงใช้ Newman Keuls ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งผลปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่างระดับชั้นเป็นรายคู่ขององค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้

Newman Keuls

กลุ่มตัวอย่าง		ปวช. 1	ปวช. 3	ปวช. 2
	$\bar{x}$	3.4185	3.5373	3.7131
ปวช. 1	3.4185	-	.1188	.2988
ปวช. 3	3.5373		-	.1800
ปวช. 2	3.7131			-
r		1	2	3
g.95 (r, 343)		-	2.81	3.34
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ g.95 (r, 343)		-	.2046	.2433

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของนักเรียน ปวช. 1 กับ ปวช. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่างระดับชั้นต่อองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.9886	1.9943	4.8883**
ภายในกลุ่ม	343	139.9378	.4080	
รวม	345	143.9264		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01} = 4.66$

ข้อมูลในตาราง 17 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนต่อองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman Keuls ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
 ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ขององค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยใช้
 Newman Keuls

กลุ่มตัวอย่าง		ปวช. 3	ปวช. 1	ปวช. 2
	$\bar{x}$	3.5626	3.5727	3.7935
ปวช. 3	3.5626	-	.0101	.2309*
ปวช. 1	3.5727		-	.2208*
ปวช. 2	3.7935			-
r		1	2	3
g.95 (r, 343)		-	2.61	3.34
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ g.95 (r, 343)		-	.1671	.1987

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 18 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน
 ขององค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน พบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจ
 ของนักเรียนชั้น ปวช. 1 กับ ปวช. 2 และ ปวช. 2 กับ ปวช. 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่าง
ระดับชั้นตอองค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท
พาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.4594	1.2297	2.1387
ภายในกลุ่ม	343	197.2116	.5750	
รวม	345	199.6709		

$$F_{.05} = 3.32, F_{.01} = 4.46$$

ข้อมูลในตาราง 19 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ต่างระดับชั้นตอองค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตาราง 20. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนตามระดับชั้นของคณาจารย์ที่ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โรงเรียนธำวีศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวกรรม ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	14.2325	7.1162	9.6561 **
ภายในกลุ่ม	343	252.7264	.7368	
รวม	345	266.9589		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01} = 4.66$

ขมในตาราง 20 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนตามระดับชั้นของคณาจารย์ที่ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ จึงใช้ Newman Keuls ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ทางระดับชั้นเป็นรายคู่ของคณาจารย์สถานที่และสภาพแวดล้อม โดยใช้

Newman Keuls

กลุ่มตัวอย่าง		ปวช. 1	ปวช. 3	ปวช. 2
	$\bar{x}$	2.9123	3.2705	3.3690
ปวช. 1	2.9123	-	.3582*	.4767*
ปวช. 3	3.2705		-	.1165
ปวช. 2	3.3690			-
r		1	2	3
g.95 (r, 343)		-	2.81	3.34
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ g.95 (r, 343)		-	.2247	.2670

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 21 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของคณาจารย์สถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่าความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช. 1 กับ ปวช. 2 และ ปวช. 1 กับ ปวช. 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนต่าง
ระดับชั้นต่อองค์ประกอบรวมทุกด้าน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
ในเขตการศึกษา 12

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.9226	1.4613	8.4548 **
ภายในกลุ่ม	343	9.8861	.2679	
รวม	345	94.8087		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01} = 4.66$

ข้อมูลในตาราง 22 แสดงว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ต่างระดับชั้นรวมทุกองค์ประกอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไป
ตามสมมติฐานข้อ 1

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman Keuls ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน
ทางระดับชั้นเป็นรายกลุ่มของปีระกอบ ซึ่งใช้ Newman Keuls

กลุ่มตัวอย่าง		ปวช. 1	ปวช. 3	ปวช. 2
	$\bar{x}$	3.4615	3.5095	3.6745
ปวช. 1	3.4615	-	.0480	.2131
ปวช. 3	3.5095		-	.1650
ปวช. 2	3.6745			-
r		1	2	3
g.95 (r, 343)		-	2.60	3.34
$\sqrt{\frac{Ms_w}{n}}$ g.95 (r, 343)		-	.1355	.1610

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 23 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน
ของกลุ่มปีระกอบ พบว่าความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช. 1 กับ ปวช. 2
และ ปวช. 2 กับ ปวช. 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงการ เปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน
ของครูชายกับครูหญิง ตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท
พาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ข้อ ขอ	องค์ประกอบบรรยากาศ การเรียนการสอน	ครูชาย		ครูหญิง		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1.	หลักสูตร	3.0857	.655	3.1857	.610	-0.98
2.	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียน การสอน	3.4933	.627	3.6286	.606	-1.36
3.	การวัดผลและประเมินผล	3.8381	.610	3.9911	.705	-1.45
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน	3.4929	.616	3.9482	.605	-0.05
5.	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	3.3219	.671	3.3107	.761	0.10
6.	การบริการทางวิชาการ	3.3676	.856	3.3411	.705	0.21
7.	อาคารสถานที่และสภาพ แวดล้อม	3.4991	.833	3.3536	.771	1.13
	รวม	3.5069	.547	3.5370	.510	-0.36

$$t_{.05} = 2.77$$

$$t_{.01} = 3.64$$

ข้อมูลในตาราง 24 แสดงว่าครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียน การสอนในระดับพอใจ พิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ครูชายมีความพึงพอใจในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การบริการทางวิชาการ และอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มากกว่าครูหญิง และครูหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าครูชายในด้านหลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจโดยรวมแล้ว พบว่าครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบแล้ว พบว่า ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกองค์ประกอบ

ตอนที่ 6 ศึกษาความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน และครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ตาราง 25 ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
1.	1. <u>หลักสูตร</u> หลักสูตรควรเพิ่มเวลาเรียนและวิชาการที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะวิชาภาคปฏิบัติในวิชาชีพและวิชาชีพละ	167	54.046
2.	ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป	79	22.632

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
3.	กระทรวง ฯ ควรประกาศให้โรงเรียนพาณิชย์กรรมให้หลักสูตรเดียวกันทุกโรง	51	14.739
4.	หลักสูตรควรลำดับจากง่ายไปหายากและให้ต่อเนื่องเหมาะสมยิ่งขึ้น	37	10.693
5.	ควร เรียบนเฉพาะวิชาชีพเท่านั้น	30	8.670
6.	หลักสูตรควรกำหนดให้มีการฝึกงานนอกสถานที่	23	6.647
2. <u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</u>			
1.	ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีสอนเสมอ ก่อรูปกับหาความรู้ นอกหลักสูตรมาเสริมและจัดกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสม	165	47.687
2.	ครูควรมีความรู้ลึกซึ้งในวิชาที่สอนและเพิ่มความรับผิดชอบในการสอนให้มากขึ้น	74	21.367
3.	ครูควร เป็นกันเองกับนักเรียน และแนะนำวิธีการเรียนที่สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้	59	17.052
4.	ครูไม่ควรสอนมากวิชาต่อภาคเรียนและควรมีการทบทวนวิชาการก่อนสอบ	46	13.872

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
3. การวัดผลและประเมินผล			
1.	ควรมีการวัดผลตลอดเวลาเรียน และแจ้งผลโดยเร็ว	67	19.364
2.	ควรวัดผลโดยให้ความยุติธรรม และคำนึงถึงพฤติกรรมโดยเคร่งครัด	56	16.184
3.	ครูไม่ควรตั้งเกณฑ์การประเมินผลไว้สูงเกินไป	38	10.982
4.	ขอเสนอควรครอบคลุมเนื้อหาวิชา มีความยากง่ายโดยคำนึงถึงสติปัญญาของเด็กวัยเรียนด้วย	32	9.248
4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน			
1.	ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าปรึกษาปัญหาโดยสะดวกและแสดงน้ำใจช่วยเหลือ	140	40.462
2.	ครูควรวางตัวให้เหมาะสมและไม่ควรพูดคำหยาบโดยระบายอารมณ์กับนักเรียน และรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเพิ่มขึ้น	103	29.768
3.	ครูควรรักนักเรียนโดยให้ความยุติธรรมและความสัมพันธ์เท่าเทียมกัน	88	22.543

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
4.	ครูและนักเรียนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพิ่มขึ้น	36	10.962
5.	ครูไม่ควรสนใจเรื่องส่วนตัวนักเรียนบางคนมากจนผิดปกติ	26	7.514
	5. <u>ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u>		
1.	ควรจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนภายในชั้น และต่างชั้นเสมอ	213	61.560
2.	ควรสร้างบรรยากาศให้เกิดการช่วยเหลือกัน เช่น การ เปิดการติววิชาการ	61	17.630
3.	โรงเรียนควรแก้ปัญหาความแตกแยกระหว่างนักเรียนด้วยความยุติธรรม พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจน	46	13.294
4.	โรงเรียนควรยึดระเบียบวินัยโดยเคร่งครัดให้นักเรียนถือปฏิบัติตาม	29	8.381
5.	รุ่นพี่ควรทำหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้คำแนะนำแก่รุ่นน้องและไม่ก้าวท้าวสิทธิซึ่งกันและกัน	27	7.803
6.	ควรเปิดโอกาสให้จัดกิจกรรมตอนรับน้องใหม่ในทางที่สร้างสรรค์	24	6.936

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
6. การบริการทางวิชาการ			
1.	ห้องปฏิบัติการห้องสมุดควรมีอุปกรณ์ เอกสารวิชาการที่ทันสมัย เพียงพอกับนักเรียน	116	33.526
2.	ควรศึกษางานนอกสถานที่และหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาสอนบาง	49	14.161
3.	ฝ่ายวิชาการควรจัดเอกสารวิชาการให้เพียงพอและแจกข่าวสารโดยเร็ว	47	13.583
4.	ควร เน้นการบริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ	35	10.115
5.	ควรทำปฏิทินการเรียนและการวัดผลแจกเป็นประจำปี	29	8.381
7. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม			
1.	ควรจัดที่นั่งเล่นพักผ่อนให้เพียงพอ	127	36.706
2.	ควรขยายบริเวณโรงเรียนให้กว้างขึ้น	94	27.167
3.	ควรปรับปรุงบรรยากาศของโรงเรียน ห้องปฏิบัติการในหน้าเรียน เช่น พืชพันธุ์ แอร์ บอร์ดวิชาการ และให้เพียงพอ	74	21.387

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
4.	ควรปรับปรุงบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม โรงอาหาร และน้ำดื่มให้ สะอาด	74	21.387
5.	ควรจัดสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอ	31	8.959

ข้อมูลในตาราง 25 แสดงว่านักเรียนต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศด้านหลักสูตร นักเรียนเห็นว่าหลักสูตรควรเพิ่มเวลาเรียนและวิชาการที่สามารถไปประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะวิชาภาคปฏิบัติในวิชาชีพและวิชาพลศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป กระทรวงควรประกาศให้โรงเรียนพาณิชย์กรรมใช้หลักสูตรเดียวกันทุกโรงเรียน

ในด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเห็นว่าครูควรปรับเปลี่ยนวิธีสอนเสมอ ก่อรูปกับหาความรู้นอกหลักสูตรมาเสริมและจัดกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสม มีความรู้ลึกซึ้งในวิชาที่สอน และเพิ่มความรับผิดชอบในการสอนให้มากขึ้น และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน

ในด้านการวัดผลและประเมินผล นักเรียนเห็นว่าควรมีการวัดผลตลอดเวลาเรียนและแจ้งผลโดยเร็ว ควรให้ความสำคัญและความถูกต้องการทุจริตโดยเคร่งครัด ครูไม่ควรทิ้งเกณฑ์ประเมินผลไว้สูงเกินไป ข้อเสนอควรครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่มีความยากง่ายโดยคำนึงถึงสติปัญญาของนักเรียนด้วย

ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนเห็นว่าครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าปรึกษาปัญหาโดยสะดวกและแสดงน้ำใจช่วยเหลือหา วางตัวให้เหมาะสมไม่พูดคำหยาบโดยระบายอารมณ์กับนักเรียน และรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเพิ่มขึ้น ให้ความยุติธรรมและความสัมพันธ์เท่าเทียมกัน และ ครูและนักเรียนควรจัดกิจกรรมร่วมกันเพิ่มขึ้น

ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน นักเรียนเห็นว่าควรจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนภายในชั้นและต่างชั้นเสมอ โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศให้เกิดการช่วยเหลือกัน แก้ไขปัญหาความแตกแยกด้วยความยุติธรรมพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจนและให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนโดยเคร่งครัด

ในด้านที่เกี่ยวกับการบริการทางวิชาการ นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนควรจัดห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดให้มีอุปกรณ์ เอกสารวิชาการที่ทันสมัยเพียงพอ ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาสอนบาง ฝ่ายวิชาการควรจัดเอกสารวิชาการแจกอย่างเพียงพอ และเน้นวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ

ในด้านที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนควรจัดที่นั่งเล่น ที่พักผ่อนให้เพียงพอ ขยายบริเวณโรงเรียนให้กว้าง จัดบรรยากาศของเรียน ห้องปฏิบัติการให้น่าเรียน และปรับปรุงบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องส่วนโรงอาหารและน้ำดื่มให้สะอาด

ตาราง 26 ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของครู

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
1. หลักสูตร			
1.	กระทรวงควรประกาศให้โรงเรียนที่เปิดสอนวิชา ประเภทพาณิชยกรรมให้หลักสูตรเดียวกันทุกโรง	37	23.870
2.	ควรปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยสอดคล้องกับ เทคโนโลยีใหม่ ๆ	31	20.000
3.	ควรปรับปรุงวิชาการปฏิบัติให้มีแนวทางปฏิบัติให้ ชัดเจน	31	20.000
4.	เนื้อหาควรจัดลำดับจากง่ายไปหายากลดความ ซ้ำซ้อน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันและจัดเวลา ให้เหมาะสมกับเนื้อหา	30	19.354
5.	ควรเพิ่มวิชาซึ่งบังคับและวิชาที่เลือกให้มากขึ้น	28	18.064
6.	ควรมีการวิจัยเรื่องหลักสูตรและนำมาปรับปรุง	15	9.677
2. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน			
1.	ครูควรมีวุฒิความรู้ลึกซึ้งในวิชาที่สอน และมีอัตรา ส่วนเพียงพอกับนักเรียน	32	20.645
2.	ครูควรใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน เพิ่มขึ้น	15	9.677

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
3.	ครูควรเข้มงวดการสอนและให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น	26	16.774
4.	เมื่อเรียนภาคทฤษฎีแล้วควรเรียนภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันและเน้นภาคปฏิบัติใหม่คุณภาพ	25	16.129
5.	จัดชั่วโมงสอนให้ครบตามหลักสูตร	11	7.096
3. การวัดผลและประเมินผล			
1.	การวัดผลควรให้หลาย ๆ วิธีให้ครอบคลุมวัดทุกประสงค์ โดยเน้นความเข้าใจและให้ต่อเนื่องตลอดการเรียน	44	28.387
2.	ไม่ควรอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่มและพิจารณาเวลาเรียนควบคู่ไปกับการร่วมมือกับชุมชนด้วย	37	23.870
3.	เพื่อความรวดเร็วควรใช้แบบประเมินแบบง่าย เช่น คอมพิวเตอร์และป้องกันการผิดพลาด	25	16.129
4.	ควรใช้ข้อสอบของกระทรวงร่วมกันทุกโรงเรียน	14	9.032
5.	ควรจัดทำใบการยอมรับการวัดผล	11	7.096
6.	ควรตัดเกรดใหม่มากกว่า 5 ระดับ	11	7.096

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
<u>4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน</u>			
1.	ครูควรทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีใส่ใจใ้แก่นักเรียน ไม่ยึดถืออำนาจและระบายนามแก่นักเรียน	65	41.935
2.	ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ระหว่างครูกับนักเรียนเสมอ	28	18.064
3.	ครูควรพบนักเรียนเป็นประจำทุกวันและทุก แผนกเสมอ	16	10.322
4.	ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าปรึกษาปัญหา และช่วยแก้ปัญหาด้วยความเมตตา	13	8.387
<u>5. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u>			
1.	ควรจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งภายในชั้น ท่างชั้น และ ต่างแผนกเสมอ	60	38.709
2.	ควรจัดการแข่งขันกีฬา และคอนกรีตใหม่ ในทางสร้างสรรค์	36	23.225
3.	ควรจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ภายใน โรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	14	9.032

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
4.	ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกตามความสามารถ พื้นฐานและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่าง อิสระในบางโอกาส	13	8.387
	6. การบริการทางวิชาการ		
1.	จัดห้องสมุดหนังสือ เอกสารวิชาการ อุปกรณ์การ สอน สื่อการสอนอย่างเพียงพอ และทันสมัย	94	60.645
2.	แนะนำวิธีการ เรียนที่ให้นักเรียนสามารถช่วย เหลือตนเองได้	23	14.838
3.	ผู้บริหาร ควรสนับสนุนทรัพยากรและให้สิทธิครู จัดหาสื่อการสอนเองบ้าง	16	10.322
4.	การเผยแพร่ข่าวสารความรู้ให้ทันเหตุการณ์	14	9.032
5.	ไม่ควร เปลี่ยนแปลงแผนบริหารวิชาการบ่อย ๆ จนปฏิบัติตามไม่ทัน	12	7.741

ตาราง 26. (ต่อ)

ลำดับที่	ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
	7. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม		
1.	ปรับปรุงห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องวิทยาศาสตร์ ให้มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไร้สีที่ เหมาะสม และมีอุปกรณ์ครบ	33	21.290
2.	ปรับปรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอ	30	19.354
3.	ควรขยายบริเวณโรงเรียนให้กว้างพร้อมทั้ง แยกอาคารแต่ละแผนกให้เป็นสัดส่วน	29	18.709
4.	ปรับปรุงถนน อาคาร เรือน หอพัก ห้องประชุม และน้ำดื่มให้สะอาด	17	10.967
5.	จัดให้มีโรงฝึกพล และสนามกีฬาให้เพียงพอ	13	8.387

ข้อมูลในตาราง 26 แสดงว่าความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศด้านหลักสูตร โดยกระทรวง
ควรประกาศให้โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลักสูตรเดียวกันทุกโรงเรียน ปรับปรุง
เนื้อหาของหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป วิชาภาคปฏิบัติควรชี้แนวทางปฏิบัติ
ให้ชัดเจน เนื้อหาควรจัดลำดับจากง่ายไปหายากลดความน่าเบื่อของเนื้อหา และมีความสัมพันธ์
ต่อเนื่องกัน

ในด้านที่เกี่ยวกับวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูเห็นว่าโรงเรียนควรรับ
บรรรจุครูที่มีวุฒิสอง มีความรู้ลึกซึ้งในวิชาที่สอนและมีอัตราส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน สามารถ
ใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน เข้มงวดกวดขันการสอนและให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียน
มากขึ้น

ในด้านที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ครูเห็นว่าควรใช้หลาย ๆ วิธีให้ครอบคลุม
วัตถุประสงค์ โดยเน้นความเข้าใจและให้ต่อเนื่องตลอดการเรียน ไม่ควรอิงเกณฑ์มากกว่า
อิงกลุ่ม ควรพิจารณาเวลาเรียนควบคู่ไปกับความพร้อมของครูและควย ควรใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย
ช่วยและครูเห็นว่าควรใช้ข้อสอบของกระทรวง ศึกษาธิการร่วมกันทุกโรงเรียน

ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูเองเห็นว่าครูควรทำหน้าที่
เป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่นักเรียน ไม่ยึดถืออำนาจและระบายนามกับนักเรียน ควรส่งเสริม
ให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการระหว่างครูกับนักเรียนเสมอ และครูควรพบปะนักเรียน
ทุกชั้นและทุกแผนกเสมอ

ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ครูเห็นว่าควรจัดกิจกรรมรวมทั้งภายใน
ชั้นเรียน ทางชั้นและทางแผนก เช่น การแข่งขันกีฬา การต้อนรับน้องใหม่ในทางที่สร้างสรรค์
และจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน

ในด้านที่เกี่ยวกับการบริการทางวิชาการ ครูเห็นว่าโรงเรียนควรจัดห้องสมุด หนังสือ
เอกสารวิชาการ อุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอและทันสมัย ควรแนะนำหนังสือการเรียนที่ดีให้
นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ และผู้บริหารควรสนับสนุนทรัพยากรให้สิทธิครูจัด
หาสื่อการสอนเองบ้าง

ในด้านที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ครูเห็นว่าควรปรับปรุงห้องสมุด
ห้องปฏิบัติการ ห้องวิทยาศาสตร์ ให้มีอากาศถ่ายเทได้ดี วัสดุที่เหมาะสม และมีอุปกรณ์ครบ
จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอแก่นักเรียน และขยายบริเวณโรงเรียนให้กว้าง พร้อมทั้ง
แยกอาคารแต่ละแผนกให้เป็นสัดส่วน

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียน การสอนของนักเรียนและครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชย์กรรม ในเขตการศึกษา 12 โดยจำแนกตามเพศของครูและระดับชั้นของนักเรียน และศึกษาความต้องการในการปรับปรุง บรรยากาศการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ บรรยากาศการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียน การสอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนและครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชย์กรรม ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 501 คน แบบสอบถามที่เก็บมาได้และ สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ 501 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เอง มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือ .955 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน
- ทั้ง 7 ด้าน รวม 49 ข้อ มีระดับคะแนน 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบผสมตามปลายเปิดใหญ่ขอบเพิ่มเติมความต้องการในการปรับปรุง บรรยากาศการเรียนรู้การสอนทั้ง 7 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของนักเรียน โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายองค์ประกอบแล้ว พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการวัดและประเมินผล วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หลักสูตร การบริการทางวิชาการ อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

1.1 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักเรียนเป็นรายองค์ประกอบพบว่า

1.1.1 นักเรียนเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านหลักสูตรเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเนื้อหา โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาเป็นที่น่าพอใจมาก เพราะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ทำให้รักการอาชีพ และยังมุ่งเน้นความชำนาญในการประกอบอาชีพด้วย ส่วนสาระอื่น ๆ เช่น ความยากง่าย การปรับปรุงและจัดวิชาเลือกนั้นก็น่าพอใจทั้งสิ้น

1.1.2 นักเรียนพึงพอใจขององค์ประกอบด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนมาก นักเรียนพอใจมากกับความรู้ความสามารถของครูผู้สอน การเตรียมการสอน และชี้แจงให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียน ส่วนสาระในข้ออื่น เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีสอน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอน และการสร้างบรรยากาศให้การเรียนรู้ก็อยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

1.1.3 นักเรียนพอใจขององค์ประกอบด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับน่าพอใจมาก การแจ้งผลการเรียนเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไข ความยุติธรรมในการประเมินผลของครู การแจ้งวิธีการประเมินผลให้ทราบล่วงหน้า คุณภาพของข้อสอบ และการติดตามผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอเป็นที่พอใจของนักเรียนมาก ส่วนความรวดเร็วในการแจ้งผลการสอบ และความหลากหลายของวิธีการประเมินผลนั้นอยู่ในระดับน่าพอใจเท่านั้น

1.1.4 นักเรียนเห็นว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน น่าพอใจ แต่นักเรียนพอใจมากในสัมพันธภาพอันอบอุ่นระหว่างครูกับนักเรียนและความพร้อมที่จะช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียน ส่วนการให้กำลังใจนักเรียนเพื่อสร้างผลงาน การทำตนเป็นตัวอย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นนักเรียน การควบคุมอารมณ์ของอาจารย์นั้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจเท่านั้น

1.1.5 นักเรียนเห็นว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเป็น ที่น่าพอใจ นักเรียนพอใจมากกับการคบหาสมาคมฉันมิตร การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาด้วยไมตรีจิต ส่วนการร่วมกิจกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการช่วยตักเตือนเพื่อนผู้อยู่ในระดับที่น่าพอใจเท่านั้น

1.1.6 นักเรียนเห็นว่าองค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการ เป็นที่น่าพอใจ นักเรียนพอใจมากกับการจัดปฐมนิเทศ และจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนความสะดวกที่ได้รับจากฝ่าย ชุกรการและทะเบียน การจัดเอกสารประกอบการเรียนและแบบฝึกหัด การเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ทางวิชาการ และการจัดห้องสมุด หนังสือ เอกสาร อุปกรณ์การสอนเพื่อการฝึกฝนค้นคว้าอยู่ใน ระดับที่น่าพอใจเท่านั้น

1.1.7 นักเรียนเห็นว่าองค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นที่น่าพอใจ นักเรียนพอใจมากกับความมั่นคงของอาคารเรียน ส่วนความสมบูรณ์ของห้องเรียน ห้องประกอบกับจำนวนนักเรียน การบริการเครื่องนุ่งห่มที่ถูกต้องสุภาพ และการจัดห้องเรียนวิชา เฉพาะ ห้องปฏิบัติการ ห้องนำห้องส่วน บริเวณพักผ่อนหย่อนใจเป็นที่น่าสนใจเท่านั้น

2. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของครูโดยทั่วไปอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ครูมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ส่วนวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การบริการทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนและหลักสูตรมีความพอใจ ระดับปานกลางทุกด้าน

2.1 พิจารณาสาระเป็นรายองค์ประกอบพบว่า

2.1.1 ครูมีความพึงพอใจต่อการประกอบคํานหลักสูตรในระดับนาพอใจ

โดยเฉพาะเนือหาวิชาเอื้อต่อการนำไปประกอบอาชีพคําคําเจ็ดยสูงสุค แะทออยู่ในระดับนาพอใจเท่านั้น ส่วนความเหมาะสมของโครงสร้าง การจัดคําคํานเนือหาวิชา การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่ในระดับนาพอใจทุกขอ

2.1.2 ครูพึงพอใจองคประกอบคํานวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ในระดับนาพอใจ แะครูพอใจมากกับการเตรียมการสอนแะพร้อมที่จะสอน มีความรู้ในวิชาที่สอน และแรงจูงนงหมายในการเรียนแต่ละวิชาให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน ส่วนการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนือหาวิชา โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการ สร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุกสนานและการใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับนาพอใจเท่านั้น

2.1.3 ครูพึงพอใจองคประกอบคํานการวัดผลและประเมินผลในระดับนา

พอใจมาก ครูพอใจมากต่อความยุติธรรมในการประเมินผล การติดตามผลงาน การรายงานผล การสอนและคุณภาพของขอสอบ ส่วนความพึงพอใจในการใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธีเป็นที่นาพอใจเท่านั้น

2.1.4 ครูมีความพึงพอใจองคประกอบคํานความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ

นักเรียนในระดับมาก โดยเฉพาะความมีเหตุผลของครู ความพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียน ความสัมพันธ์อันอบอุ่นทอกันและความเมตตาที่มีทอนักเรียน

2.1.5 ครูมีความพึงพอใจองคประกอบคํานความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

ในระดับนาพอใจไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศการคบหาสมาคมที่กว้างขวางและเป็นมิตร โอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ การช่วยเหลือผู้มีปัญหาและการทักเตือนเพื่อนอยู่ในระดับนาพอใจทั้งสิ้น

2.1.6 ครูพอใจองคประกอบคํานการบริการทางวิชาการในระดับนาพอใจ

แะครูพอใจมากต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการจัดปฐมนิเทศแก่นักเรียนที่เข้าใหม่ ส่วนการเผยแพร่ข่าวสารวิชาการ การจัดเอกสารประกอบการเรียน การบริการของฝ่ายธุรการและทะเบียน การจัดอุปกรณ์การสอน ห้องสมุด หนังสือ เอกสารวิชาการให้พอเพียงต่อการศึกษาค้นคว้านั้นเป็นที่นาพอใจทั้งสิ้น

2.1.7 ครูพึงพอใจต่อการประกอบคำอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
ระดับน่าพอใจ ครูพอใจกับสภาพอาคารเรียนที่มั่นคงแข็งแรง ห้องเรียนห้องประกอบมีขนาดได้
มาตรฐานถูกสุขลักษณะและพอเพียงกับจำนวนนักเรียนในระดับมาก ส่วนการจัดห้องเรียนวิชาเฉพาะ
ห้องปฏิบัติการ ห้องนำห้องสวม ให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน การจัดน้ำดื่ม บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ
ให้สะอาดพอเพียงอยู่ในระดับน่าพอใจเท่านั้น

3. เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน
ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายองค์
ประกอบ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าครูในเรื่องหลักสูตรและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05
ขององค์ประกอบดังกล่าว

4. เมื่อศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น
พบว่านักเรียนชั้น ปวช. 1 มีความพึงพอใจต่อทุกองค์ประกอบในระดับปานกลาง แต่ก็พอใจมากกับ
การวัดผลและประเมินผล ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ นักเรียนพอใจในระดับปานกลาง

นักเรียนชั้น ปวช. 2 มีความพึงพอใจต่อบรรยากาศทั่วไปในระดับมาก โดยเฉพาะ
ด้านวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับ
กลาง

นักเรียนชั้น ปวช. 3 มีความพึงพอใจต่อบรรยากาศทั่วไปในระดับปานกลาง มีเพียง
การวัดผลและประเมินผลเท่านั้นที่นักเรียนพอใจมาก ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ พึงพอใจในระดับ
ปานกลาง

5. เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่างระดับชั้น พบว่าความพึงพอใจใน
บรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายองค์ประกอบ พบว่านักเรียนชั้น ปวช. 1 มีความพึงพอใจขององค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน แตกต่างจากนักเรียนชั้น ปวช. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจขององค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม แตกต่างจากนักเรียนชั้น ปวช. 2 และ 3 ที่ระดับ .05 โดยที่ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช. 1 น้อยกว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช. 2 และ 3 ในทุกองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น

ส่วนนักเรียนชั้น ปวช. 2 มีความพึงพอใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน แตกต่างจากนักเรียนชั้น ปวช. 3 ที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้น ปวช. 2 มีระดับความพึงพอใจมากกว่านักเรียนชั้น ปวช. 3

6. เมื่อศึกษาความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของครูชายกับครูหญิง พบว่าความพึงพอใจของครูชายรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจในการวัดผล และประเมินผลในระดับมากเพียงองค์ประกอบเดียว ความพึงพอใจของครูหญิงรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจมากในด้านการวัดผลและประเมินผล และความสัมพันธระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนขององค์ประกอบด้านอื่น ๆ นั้น ครูหญิงมีความพอใจในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูชายกับครูหญิง พบว่าความพึงพอใจของครูชายกับครูหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

7. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนโดยนักเรียนและครูรูปใดดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะของนักเรียน

7.1.1 ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียนเห็นว่าควรเพิ่มเวลาเรียนและวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ ควรเพิ่มวิชาภาคปฏิบัติและวิชาพลศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรและอุปกรณ์ให้ทันสมัย และควรให้โรงเรียนพาณิชย์กรรมให้หลักสูตรเดียวกันทุกโรงเรียน

7.1.2 โรงเรียนควรปรับปรุงวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนบ้าง โดยเฉพาะวิธีปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครู ควรเสริมความรู้นอกหลักสูตร ปรับกิจกรรมการ

สอนให้เหมาะสม ควรศึกษาหาความรู้และรับผิดชอบการสอน และควรให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

7.1.3 ในด้านการวัดผลและประเมินผล ควรจัดให้มีการวัดผลตลอดเวลาเรียน และแจ้งผลโดยเร็ว ควรควบคุมการทุจริตโดยเคร่งครัด เกณฑ์การประเมินผลควรมีความยุติธรรมและไม่สูงเกินไป ข้อสอบควรครอบคลุมเนื้อหาวิชาและเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียน

7.1.4 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ควรแสดงน้ำใจช่วยเหลือนักเรียน ระวังระวังมารยาท อารมณ์ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและให้ความเป็นธรรม

7.1.5 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อ ควรสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระหว่างนักเรียนและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้เกิดความสามัคคีและมีน้ำใจต่อกัน

7.1.6 ในด้านการบริการวิชาการ โรงเรียนควรปรับปรุงห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ส่งเสริมการปฏิบัติงานนอกสถานที่และจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายเป็นครั้งคราว จัดเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์อย่างเพียงพอ

7.1.7 ในด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โรงเรียนควรจัดบริการพักผ่อนและบริเวณโรงเรียนให้กว้าง จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้น่าเรียน และปรับปรุงบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องน้ำห้องส้วม โรงอาหารและน้ำดื่มให้สะอาด

7.2 ข้อเสนอแนะของคณะครู

7.2.1 ครูเห็นว่าหลักสูตรประเภทพาณิชยกรรมควรใช้หลักสูตรเดียวกันทุกโรง ควรกำหนดวิชาภาคปฏิบัติให้มีแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน พบพบความซ้ำซ้อนและความยากง่ายในเนื้อหาวิชาให้ต่อเนื่อง

7.2.2 ครูเห็นว่าวิธีสอนกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูควรมีวุฒิสูง มีอัตราส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และสามารถใช้จิตวิทยาในการสอน สนใจการสอนและให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนมากขึ้น

7.2.3 ครูเห็นว่าการวัดและประเมินผล ควรใช้หลาย ๆ วิธีให้
ต่อเนื่องตลอดการเรียน ไม่ควรตั้งเกณฑ์ประเมินผลไว้สูงเกินไป โดยพิจารณาความร่วมมือ
กับหมู่คณะด้วย ควรใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยช่วยและควรใช้ข้อสอบของกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันทุกโรง

7.2.4 ครูเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ควรควรทำงานให้
เป็นแบบอย่างที่ดี สนใจเอาใจใส่นักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการระหว่างครู
กับนักเรียนเสมอ และครูควรหนุนเวียนพบปะนักเรียนทุกชั้นทุกแผนกเสมอ

7.2.5 ครูเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนนั้น ควรจัดกิจกรรมร่วม
ทั้งภายในชั้น ท่างชั้น และต่างแผนกเสมอ สนับสนุนให้มีการต้อนรับน้องใหม่ในทางที่สร้างสรรค์
และควรจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน

7.2.6 ครูเห็นว่าการบริการทางวิชาการนั้น โรงเรียนควรจัดห้องสมุด
หนังสือ เอกสารวิชาการ อุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอ และทันสมัย แนะนำวิธีการเรียนที่ดี
ให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเองได้ สนับสนุนทุนทรัพย์ให้ครูจัดหาสื่อการสอนเองบ้าง

7.2.7 ครูเห็นว่าอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมนั้น ควรปรับปรุงห้อง
สมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องวิทยาศาสตร์ให้มีบรรยากาศน่าเรียน และมีอุปกรณ์ครบ จัดที่พักผ่อน
ให้เพียงพอแก่นักเรียนและขยายบริเวณโรงเรียนให้กว้าง พร้อมทั้งจัดอาคารแต่ละแผนกให้เป็น
สัดส่วน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท
พาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 เป็นที่พอใจของนักเรียนและครู โรงเรียนสามารถจัดการ
สอนโดยใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นที่พอใจของนักเรียนมาก
ส่วนครูมีความพอใจมากกับบรรยากาศทางด้านการประเมินผล และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2. ความพึงพอใจของนักเรียนและครูตอรรายการการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน แต่พิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าครูในเรื่องหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ส่วนครูมีความพอใจมากกว่านักเรียนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และอาคารสถานที่ ความพึงพอใจที่แตกต่างกันดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น

3. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันบางตามตัวแปรระดับชั้นเรียน นักเรียนชั้น ปวช. 1 จะมีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบน้อยกว่านักเรียนชั้น ปวช. 2 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียน ปวช. 2 มีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบมากกว่ากลุ่มอื่นโดยเฉพาะความพอใจในสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และอาคารสถานที่ นั้นแตกต่างจากนักเรียนชั้น ปวช. 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและยังมีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนมากกว่านักเรียนชั้น ปวช. 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

4. ความพึงพอใจของครูชายและหญิงที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

5. แม้ว่าทั้งครูและนักเรียนมีความพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แต่การพิจารณาจะให้โรงเรียนได้จัดให้ดีขึ้น จึงได้ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนไว้อย่างกว้างขวาง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นควรแก่การอภิปรายดังต่อไปนี้

1. บรรยากาศการเรียนการสอนโดยทั่วไปอยู่ในระดับที่พอใจปานกลาง ยังไม่ถึงระดับที่พอใจมาก แสดงว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ยังมีข้อควรแก่การปรับปรุง พบทวน และแก้ไขอีกมาก โดยเฉพาะในเนื้อหาสาระของหลักสูตร สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มเพื่อนนักเรียน การบริการทางวิชาการ อาคารสถานที่ เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้อาจจะอธิบายได้ว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 12 เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่มีความจำกัดทางค่าน้ำจิบบริหารอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางค่านงบประมาณรายได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ เช่น อัตราค่าจ้างครู อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2524 : 59) ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเหล่านี้จะต้องบริหารกิจการของโรงเรียนให้สามารถดำเนินไปได้จากรายได้งบประมาณที่จำกัด และส่วนใหญ่จะมุ่งบริหารงานธุรการมากกว่างานวิชาการ (บุญรอด บุญศรีสมเทศ. 2526 : 35 - 39) จึงทำให้การบริหารงานวิชาการบกพร่องไปบ้าง

ความจำเป็นทางค่านิยมบุคคลากร และความจำกัดในเรื่องอัตราค่าจ้าง ทำให้อาจารย์แต่ละคนต้องมีการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเองในเรื่องการเรียนการสอนยังทำได้น้อย โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีอาจารย์นิเทศก์ (สำราญ เพชรจณ. 2516 : 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนก็ได้จัดบริการนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียนประเภทนี้อย่างทั่วถึง โรงเรียนจึงต้องช่วยตนเองเท่าที่สถานการณ์จะอำนวย

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นไปอย่างรวดเร็วมาก ทำให้เด็กเรียนและครูคาดหวังว่าการศึกษาระดับนี้ นักเรียนจะต้องได้รับความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะไปประกอบอาชีพได้ แต่การพัฒนาทางด้านหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน กิจกรรมและบริการทางวิชาการที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนยังเป็นไปได้น้อยมาก และไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ครูและนักเรียนจึงมีความพอใจในองค์ประกอบเหล่านี้ในระดับปานกลางเท่านั้น

แม้จะมีข้อจำกัดและข้อบกพร่องอยู่บ้างดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว แต่ผลการวิจัยได้พบว่า นักเรียนและครูพอใจมากกับการวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักวิชา นักเรียนได้มีการเตรียมตัวก่อนและรับทราบวิธีการประเมินผลเป็นการล่วงหน้า การประเมินผลมีความยุติธรรม และผลการประเมินถูกนำไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้นักเรียน จุดนี้จึงเป็นจุดเด่นของบรรยากาศการเรียนการสอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตนี้

นักเรียนพอใจมากกับวิธีการสอนและกิจกรรมการสอนที่เป็นอยู่ ในขณะที่ครูก็มีความพอใจมากกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จะเห็นว่าทั้งสององค์ประกอบนี้คู่เหมือนจะเสริมซึ่งกันและกัน หากครูพอใจกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอย่างมากโดยครูอยู่ในสภาพพร้อมสอนพร้อมที่จะช่วยเหลือคือนำใจไมตรีอันอบอุ่น ให้กำลังใจรับฟังความเห็นของนักเรียน ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี แล้วนักเรียนก็จะเคารพรักใคร่ อยากใกล้ชิดและมีทัศนคติที่ดีต่อครูอาจารย์ จะเห็นว่านักเรียน

พอใจมากกับภูมิรู้ การเตรียมตัวสอน และวิธีสอนของครูมาก ซึ่งเป็นบรรยากาศอันดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยิ่ง ในประเด็นนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นจุดเด่นอีกจุดหนึ่งของบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตนี้

2. นักเรียนมีความพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนโดยทั่วไปไม่แตกต่างไปจากครู แต่หาพิจารณาองค์ประกอบย่อย ๆ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอยู่บางด้านนัยทางสถิติ โดยเฉพาะในประเด็นหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และอาคารสถานที่

ผลการวิจัยชี้ว่านักเรียนพอใจในเรื่องหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้ และสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มเพื่อนมากกว่าครู ในประเด็นนี้อาจจะอธิบายได้ว่านักเรียนเป็นผู้รับความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้ในช่วงที่ศึกษาเล่าเรียนก็เห็นว่า เนื้อหาหลักสูตรส่งเสริมการประกอบอาชีพ และรักการอาชีพโดยมุ่งฝึกความชำนาญเป็นสำคัญ แต่ทว่าไม่มีวิชาให้เลือกนอกระบบและยังไม่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยมากนัก ส่วนครูมีความพอใจในหลักสูตรน้อยกว่านักเรียน อาจเป็นเพราะครูมีความคาดหวังและความเข้าใจในบทบาทของหลักสูตรกับการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตมากกว่านักเรียน ครูเห็นว่าไม่มีวิชาให้นักเรียนเลือกไม่กว้างขวางพอ และยังไม่ค่อยได้ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความต้องการทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานและการแข่งขันในตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายของสมิทร คุณานุกร (2518 : 64) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทางตันหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนเป็นไปซ้ำซาก ยังไม่เป็นที่พอใจของนักเรียนและครู แม้ว่าการทบทวนวิชาการก็ศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีจะตระหนักถึงความต้องการทางเศรษฐกิจและตลาดแรงงาน และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประเภทพาณิชยกรรมให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และทดลองใช้กับโรงเรียนที่สังกัดในกรมนั้น ๆ แลส่วนงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนยังมิได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตรเหล่านั้นเพื่อเสนอแนะให้โรงเรียนเลือกใช้ตามความพร้อมและความเหมาะสม

ในเรื่องความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนนั้น นักเรียนก็มีความพอใจมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการคบเพื่อนเป็นทางเลือกตามความพอใจของนักเรียน ส่วนใหญ่จะเลือกคบเพื่อนที่มีนิสัยใจคอและรสนิยมคล้ายคลึงกัน ประกอบกับนักเรียนเหล่านั้นอยู่ในวัยรุ่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนบางคน

บางกลุ่มอาจจะเปราะบาง มีความขัดแย้ง โกรธเคืองกันง่าย ความสนใจที่จะชักนำกันให้ตั้งใจ
ศึกษาเล่าเรียนมีน้อย แต่โอกาสที่จะชักชวนกันประพฤติในทางที่ไม่ควรนั้นมีมาก (ไพฑูริย์ สินลารักษ์.
2514 : 12) ลักษณะเช่นนี้นักเรียนเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา การคบหาโดยทั่วไปก็มีได้มีเหตุที่มั่ง
บอกลถึงความผิดปกติ สำหรับครูอาจารย์อาจจะรู้สึกเสียใจและผิดหวังอยู่บ้าง เมื่อเห็นนักเรียนไม่
จะรวมมือกัน ไม่ช่วยตักเตือนมิให้ประพฤติผิดวินัย และไม่ช่วยเหลือกันควยไม่ทวิจิต ซึ่งเป็นลักษณะ
ที่จะสร้างบรรยากาศในกลุ่มเพื่อนที่ดีและมีผลต่อชื่อเสียงของสถาบันด้วย ครูจึงมีความพอใจในสัมพันธ
กลุ่มเพื่อนน้อยกว่านักเรียน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้น จะเห็นได้ว่าความพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับ
ต่ำกว่าครู ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นที่หลุดพ้นจากระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา
แล้ว นักเรียนเหล่านี้รู้สึกว่าการมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ต้องการมีโนภาพแทนตนเองอย่างเสรี (สมศักดิ์
ชินวันชัย. 2523 - 2524 : 97) และต้องการให้ครูประพฤติปฏิบัติของตนอย่างผู้ใหญ่และอย่างเท่าเทียม
กัน ส่วนครูมีความคาดหวังว่านักเรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้นน่าจะประพฤติตนอย่างผู้ใหญ่โดยมีต่อความคุม
อย่างใกล้ชิด และอาจแสดงความรู้สึกผิดหวังกับนักเรียนบางคนในพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา การ
ว่ากล่าวสั่งสอนของครูทำให้นักเรียนมองเห็นว่า ครูไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ และไม่ให้ความเมตตา
ต่อศิษย์เท่าเทียมกัน ความพอใจในสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนของทั้งสองกลุ่มจึงแตกต่างกัน

ส่วนอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมนั้น นักเรียนมีความพอใจน้อยกว่าครู โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งในเรื่องของขนาดห้องเรียนยังไม่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ ห้องเรียนวิชาเฉพาะและห้อง
ปฏิบัติการ บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ และห้องนำห้องส้วมยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นักเรียน
เป็นผู้ใช้อาคารเรียนเพื่อการเรียนรู้อย่างใกล้ชิด และอิทธิพลของการจัดอาคารสถานที่นี้มีผลต่อ
พฤติกรรมการเรียนรู้ ประสิทธิภาพชีวิต และพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคมอย่างมาก
นักเรียนในวัยนี้จะต้องการบริเวณเพื่อการเรียนรู้ เพื่อการเคลื่อนไหว พักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อ
การสังคมมากกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา (วิจิตร วรทบางกร. 2525 : 52 - 53) ใน
ขณะที่โรงเรียนเอกชนมีงบประมาณเพื่อการนี้จำกัดมาก การจัดพื้นที่จึงไม่อำนวยประโยชน์ให้แก่
นักเรียนตามหลักวิชาได้เต็มที่นัก ครูอาจจะยอมรับในข้อจำกัดดังกล่าวได้ดีกว่านักเรียน และไม่ไ้

ใช้เวลาและสถานที่เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับนักเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดห้องพัก หอนำห้องสามให้ครูเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับนักเรียน ครูจึงไม่ได้สัมผัสปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน อย่างเด่นชัด ค่ายเหตุผลดังกล่าวความพอใจของครูและนักเรียนในองค์ประกอบนี้จึงมีความแตกต่างกัน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนมีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบตามระดับชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้น ปวช. 1 มีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนน้อยกว่านักเรียนชั้น ปวช. 2 และ 3 และที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับนักเรียนชั้น ปวช. 2 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มเพื่อน อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมและยังแตกต่างกับนักเรียนชั้น ปวช. 3 ในเรื่องอาคารสถานที่อีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักเรียนชั้น ปวช. 1 จัดเป็นนักเรียนใหม่ที่เขาเข้ามาเรียนในสถานศึกษา นักเรียนเหล่านี้จะต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับครูอาจารย์ ระเบียบวินัยของโรงเรียน และการเรียน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นอาคารสถานที่ ห้องเรียน ที่พักนอนหย่อนใจ และสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มใหม่ที่มีครูจู้จี้กักกันมากก่อน วิถีชีวิตที่เคยปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนอาชีวศึกษาของเขาก่อนย่อมจะแตกต่างกันออกไป ความยากลำบากในการปรับตัวอาจทำให้รู้สึกไม่พอใจในบางสิ่งบางอย่างได้

ส่วนนักเรียนชั้น ปวช. 2 ซึ่งมีความพึงพอใจในองค์ประกอบดังกล่าวมากกว่านักเรียนชั้น ปวช. 1 ก็เนื่องมาจากข้อได้เปรียบในเรื่องความคุ้นเคยกับกลุ่มเพื่อน ครูอาจารย์ และอาคารสถานที่มากพอสมควรแล้ว สามารถเรียนรู้จิตใจของเพื่อนและไต่พบเพื่อนที่ถูกต้อง ได้รู้จักคุ้นเคยกับการสอนของครูอาจารย์ และอาคารสถานที่ (ไพฑูริย์ สันดารักษ์. 2514 : 12) ส่วนนักเรียนชั้น ปวช. 3 ที่มีความพอใจในเรื่องอาคารสถานที่มากกว่านักเรียนชั้น ปวช. 1 ก็อาจมาจากข้อได้เปรียบในเรื่องวุฒิภาวะสูงกว่า สามารถปรับตัวได้ดีกว่า และได้เรียนรู้ข้อจำกัดต่าง ๆ มากขึ้นจนทำให้ความคาดหวังในเรื่องอาคารสถานที่ลดลงไป ค่ายเหตุผลดังกล่าวความพึงพอใจของนักเรียนทางระดับชั้นจึงมีความแตกต่างกันไปประเด็นดังกล่าว

ผลการวิจัยได้ให้เหตุผลที่น่าสังเกตว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในชั้น ปวช. 1 จะมีความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนน้อยกว่านักเรียนชั้นอื่น และเมื่อมีประสบการณ์อย่างน้อย

1 ปีแล้ว ความพึงพอใจจะสูงขึ้น แต่ก็ลดลงอีกเมื่อขึ้นชั้น ปวช. 3 ทำให้มองเห็นว่า เมื่อใกล้สำเร็จการศึกษานักเรียนเริ่มมีความวิตกกังวลกับการเรียนรู้ของตน และความไม่พอใจในอดีตกาลล่วงเลยมามากขึ้น จนทำให้ความพึงพอใจในหลาย ๆ ด้านลดลง โดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนจะแตกต่างจากนักเรียนชั้น ปวช. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความพึงพอใจของครูหญิงและชายต่อบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าเพศของครูมีอิทธิพลที่จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูหญิงและชายได้รับการปฏิบัติและได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ไม่แตกต่างกันมากนัก หลักสูตรที่ใช้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมก็อยู่ในกรอบเดียวกัน วิธีการเรียนการสอนและการประเมินผล การให้บริการทางวิชาการก็เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก แม้จะปรากฏความแตกต่างกันบ้าง เมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ย แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะดังนี้คือ

1. บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม เป็นที่พอใจของนักเรียนและครูในระดับปานกลางเท่านั้น โรงเรียนควรให้ความสนใจในการปรับปรุงบรรยากาศให้เป็นที่น่าพอใจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

1.1 ด้านอาคารสถานที่ อาคารสถานที่เป็นองค์ประกอบที่นักเรียนเห็นว่า เป็นบรรยากาศที่น่าพอใจน้อยกว่าด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่พักผ่อนหย่อนใจ และจำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงบริเวณโรงเรียนใหม่ที่ยังว่างเพียงพอสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการสังสรรค์ หรือการทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โรงเรียนอาจจะทำได้โดยปลูกต้นไม้

โหมและซักที่นึ่งไคทนมไม่ ทำศาลาหรือซุ้มเพิ่มขึ้น จักที่นึ่งตามห้องโถง ระเบียบเพิ่มขึ้น
ควรมีมุมพักผ่อนอยู่ในห้องสมุดข้างหากสถานที่อ่านวย โรงอาหารควรจัดเก็บให้สะอาด
และถูกสุขอนามัย เพื่อให้นักเรียนไคนึ่งพักผ่อน หรือใช้ศึกษาเล่าเรียนไคไม่อว้างจากเวลา
รับประทานอาหาร

โรงเรียนควรจัดห้องน้ำห้องส้วมให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และควร
ออกแบบให้ประหยัดและถูกสุขลักษณะ อาจจะทำที่บัสสาวะชายเพิ่มขึ้น เพื่อลดความแออัด
ในห้องน้ำ

ควรจัดหาที่ดื่มที่สะอาดถูกสุขอนามัยให้นักเรียนเพิ่มขึ้น โรงเรียนอาจ
ป็นหานี้ไคโดยการลงทุนเพียงเล็กน้อย โดยติดตั้งเครื่องกรองน้ำสะอาด (Purifier)
ซึ่งจะฆ่าเชื้อโรค และให้น้ำสะอาดถูกสุขอนามัย ผ่านน้ำที่กรองแล้วมายังแท็งก์น้ำหรือถึงอคูมิเนียม
ที่สะอาดตามจุดต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนไคดื่มทั่วกัน ควรใส่กุญแจถึงน้ำมีใหญ่ไคหนึ่งน้ำสิ่งเป็นพิษภัย
ผสมปนเปื้อนลงในน้ำไค ควรจัดหาที่ความรับผิดชอบใหญ่ไคหนึ่งดูแลทำความสะอาดเครื่องกรอง
น้ำเป็นประจำ

ควรจัดหาห้องปฏิบัติการให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และหลักสูตร โดยจัด
การวางแผนและบริหารการใช้ห้องให้ประสิทธิภาพ การเรียนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม
ของการฝึกทักษะในหลายด้าน เป็นันว่า คำนพิพ็คัด เครื่องคิดเลข คอมพิวเตอร์ และ
เครื่องใช้สำนักงาน เป็นัน โรงเรียนต้องถือเป็นหน้าที่ ๆ ที่จะจัดหาห้องฝึกงาน ห้องปฏิบัติการ
ให้นักเรียนอย่างเพียงพอ

1.2 คำนหลักสูตร ครูมีความพึงพอใจในหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่ปานกลาง
และจักว่าเป็นความพอใจในระดับต่ำกว่าของคประภณอื่น ๆ ครูเห็นว่าวิชาเลือกที่จักให้แก่นักเรียน
ยังไม่มากพอ และยังไม่ทันสมัย เนื้อหาสาระที่ใช้สอนยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนเท่าที่ควร
ผู้บริหารโรงเรียนควรจักให้มีการพิจารณาบทวนเรื่องดังกล่าวอย่างถี่ถ้วน ควรให้ความสนใจ
ทอความก้าวหน้าในวิทยาการคำนนี้ ควรปรึกษาหารือกับโรงเรียนอื่น ๆ หรือขอทงานในโรงเรียน
ที่มีคุณภาพดี โรงเรียนอาจจักสัมมนาาร่วมกับโรงเรียนอื่นในเขตเดียวกัน เพื่อหาสู่ทางในการ

ปรับเปลี่ยนหลักสูตร กำหนดเนื้อหาหลักสูตรร่วมกัน การขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา กรมวิชาการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเรื่องปรับปรุงหลักสูตร อาจทำให้นักเรียนได้ประโยชน์จากการเรียนมากขึ้น

1.3 การบริการทางวิชาการนั้น แม้ว่าครูและนักเรียนจะมีความพอใจปานกลาง และมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนควรปรับปรุงห้องสมุด จัดหาหนังสือ เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์การสนทนาที่ทันสมัย และควรส่งเสริมการศึกษาจากงานนอกสถานที่ให้มากขึ้น โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อจัดซื้อหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้นักเรียนและครูได้ใช้อย่างกว้างขวางและเพียงพอ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการน่าจะทองมุ่งพัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน และถือเป็นหน้าที่ ๆ จะต้องเสาะแสวงหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1.4 สังคมกลุ่มเพื่อนักเรียนนั้น แม้ว่าครูและนักเรียนจะมีความพอใจค่อนข้างสูง กลุ่มเพื่อนของนักเรียนในระดับปานกลาง แต่เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องนี้ โดยเฉพาะครูเห็นว่าความสัมพันธ์ของนักเรียนน่าพอใจน้อยกว่าความพอใจของนักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องที่นักเรียนยังมีใ้ช่วยกันตักเตือนป้องกันมิให้ทำผิดวินัย และช่วยเหลือกันด้วยไมตรีจิต การร่วมมือกันทำกิจกรรมอันเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ฉะนั้นครูควรชี้แจงให้นักเรียนได้ทราบถึงความคาดหวังของครูและประโยชน์อันจะเกิดแก่นักเรียนมากขึ้น และควรสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนก่อน และค่อย ๆ ขยายกิจกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การแสดงความชื่นชมยินดี เมื่อเห็นนักเรียนมีไมตรีจิตต่อกันเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้นักเรียนอยากทำตนเป็นคนมีน้ำใจ การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษเกี่ยวกับการคบหาสมาคม มนุษยสัมพันธ์ และการทำงานกลุ่ม อาจช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นปรับตัวเข้าสังคมได้ดีขึ้น และอาจเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในกาลข้างหน้า

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ครูและนักเรียนมีความพอใจในองค์ประกอบค่านี้น้อยต่างกัน โดยนักเรียนมีความพึงพอใจในค่านี้น้อยกว่าครู โดยเฉพาะในเรื่องการให้ความเมตตาต่อบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน การควบคุมอารมณ์และการมีเหตุผลรับฟังความคิดเห็นของครู ในเรื่องนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องชี้แจงให้ครูทราบถึงความรู้สึกของนักเรียน

และกระตุ้นให้ครูได้เพิ่มทุนพฤติกรรมเหล่านี้ให้มากขึ้น การจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำชั้น โดยพิจารณาจากครูที่มีคุณสมบัติที่ดี การจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำชั้นเป็นครั้งคราวอาจจะช่วยปรับปรุงบรรยากาศในเรื่องนี้ไ้บ้าง

1.6 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แม้ว่าครูและนักเรียนมีความพอใจขององค์ประกอบค่านี้นค่อนข้างมาก แต่มีข้อเสนอแนะในองค์ประกอบค่านี้น้อย โดยเฉพาะภูมิรู้ของครู กิจกรรมในชั้นเรียน และการใช้จิตวิทยาในการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาสมรรถภาพของครูโดยจัดให้มีการอบรมระยะสั้น ๆ เป็นครั้งคราว โดยขอความร่วมมือจากวิทยาลัยครูในภูมิภาคนี้ โดยเน้นวิทยาการใหม่ ๆ วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาในชั้นเรียน ควรจัดสัมมนาในกลุ่มครูเพื่อเฝ้ามองเห็นปัญหาที่แท้จริงของครู และแนวทางที่ครูคิดว่าจะแก้ไขได้ ผู้บริหารจะต้องถือเป็นนโยบายหลักที่จะพัฒนาวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนใดมีปัญหาาก็ควรขอความช่วยเหลือไปยัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อให้อำนวยความสะดวกการสอนให้ การพาครูไปศึกษาดูงานตามโรงเรียนต่าง ๆ ก็น่าจะช่วยเสริมแรงบรรดาลใจของครูให้มากขึ้นได้

1.7 การวัดและประเมินผลการเรียน องค์ประกอบค่านี้นับเป็นองค์ประกอบที่ครูและนักเรียนมีความพอใจมาก แต่กระนั้นนักเรียนยังแสดงความประสงค์ที่จะให้ครูมีการวัดผลตลอดเวลาเรียน มีการควบคุมการทุจริตอย่างเคร่งครัด และแจ้งผลโดยเร็ว ส่วนครูเห็นว่าควรวัดผลหลาย ๆ วิธีตลอดการเรียน การวัดผลควรอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม โดยพิจารณาการเข้าเรียน และความร่วมมือในหมู่คณะด้วย ผู้บริหารควรตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียน โดยแจ้งให้ครูได้ทราบและอำนวยความสะดวกในสิ่งที่ครูร้องขอ การจัดอบรมปฏิบัติการระหว่างปีภาคเรียนเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนอาจช่วยให้มีการปรับปรุงรูปแบบและคุณภาพของข้อสอบด้วย

2. ความพึงพอใจของครูและนักเรียนมีความแตกต่างกันบ้างเป็นบางองค์ประกอบ ในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนจึงควรพิจารณาประเด็นที่มีความแตกต่างกัน ดังได้

เสนอแนะไว้แล้วในข้อ 1. นอกจากนี้การให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน อาจช่วยให้การพัฒนาเป็นไปตรงตามความต้องการมากขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้น ปวช. 1 มีความพอใจในบรรยากาศการเรียนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจกับนักเรียนชั้นปีที่ 1 ใหม่มากกว่าปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดที่เรียน ที่พักผ่อน สำหรับกลุ่มนี้ให้เพียงพอ ผู้บริหารควรจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนักเรียน โดยพิจารณาคัดเลือกครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีเมตตาจิตต่อนักเรียน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะช่วยดูแลอย่างใกล้ชิดทั้งด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การเรียน การสอน และสังคมกลุ่มเพื่อนด้วย

ผู้บริหารและครูก็ควรละเลยให้ความสนใจใส่แก่นักเรียนชั้นปีที่ 3 ด้วย เนื่องจากผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อบรรยากาศการเรียนการสอนน้อยกว่านักเรียนชั้นปีที่ 2 และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเพื่อนในกลุ่มนักเรียนให้มากขึ้นด้วย

4. ความพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของครูหญิงและครูชายไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เป็นที่พอใจของครูจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาเพศของครู เป็นสำคัญ

5. ผู้บริหารและครูควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนที่ได้สรุปรวมไว้ท้ายบทที่ 5 เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู และการบริหารวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 12 ด้วย

6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนควรทบทวนระเบียบว่าด้วยอาคารสถานที่ และให้การนิเทศแนะนำการใช้อาคารและการพัฒนาพื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัยทำนองนี้ในเขตการศึกษารื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้กำหนดแนวทางกรณีพิเศษโรงเรียนประเภทนี้
2. ควรมีการวิจัยการปรับตัวของเด็กลงในโรงเรียนของนักเรียนชั้น ปวช. 1 - 2 - 3 ในโรงเรียนประเภทนี้ เพื่อให้ทราบปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนในวัยต่าง ๆ เพื่อโรงเรียนจะได้หาทางช่วยเหลือในเรื่องการปรับตัวให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน
3. ควรวิจัยความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านของครูในโรงเรียนประเภทนี้
4. ควรมีการวิจัยการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมในเขตการศึกษานี้

મનુષ્યના જીવન

บรรณานุกรม

- กิตติพร ปัญญาภิไธยผล. คุณภาพชีวิตของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือการบริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก,
2529.
- _____ . การประเมินผลการศึกษาเอกชน 2524. กรุงเทพฯ : งานฝ่ายแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2524. อัดสำเนา.
- _____ . สิบสี่ปี ส.ช.. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2529.
- _____ . สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพฯ : งานชุมนุมสถิติ ฝ่ายแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2529. อัดสำเนา.
- เทพพงษ์ บุญจิราตุลย์. "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," การเข้าสู่ผู้บริหาร.
กรุงเทพฯ : อเนกศิลป์การพิมพ์, 2527.
- บุญรอด บุญวีระเมธี. การศึกษาเอกชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา,
2526.
- ประทุมสุข/ชาชาวำรุง. งานมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, 2522.
- ประดิษฐ์ จุลรัมย์. "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอ.ชุดระบบการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด, 2523.
- ประภากรี สุนันทบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่งในทัศนะของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ปริญญ์ อังสุสิงห์. การวางแผนผังอาคารสถานที่. ม.ป.ท., 2529. อัดสำเนา.
- พา ไชยเดช. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์กับครูโรงเรียนราษฎร์. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- พนัส พันทาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2513.

พิตร ทองชั้น. การวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ ฯ : การพิมพ์พระนคร, 2525.

ไพฑูรย์ สีนดาวัฒน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่วิชาศึกษาศาสตร์," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 10 : 47 - 45; พฤษภาคม 2514.

ปิยะ โสธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519.

ยันต์ ชุ่มจิต. สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

เลิศพร ภาระสกุล. "การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย," ใน เยาวชนไทย. หน้า 2 - 4 กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516.

ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2528.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา, 2520.

วิจิตร วรุตบางกูร. การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา, 2524.

วิชัย วงษ์ใหญ่. เอกสารตัวอย่างเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้ตัวอย่าง เรื่องการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2528. อัดสำเนา.

วิลาวัณย์ ตันวันนะพงษ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ขัดกับสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516.

ฉินธิชัย ธาคามิติ. การศึกษาภัยสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ที่ระพินา, 2524.

ศิริพร คันทะเศรษฐี. การศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียนราษฎร์
สหศึกษาในจังหวัดพระนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2513. อัดสำเนา

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยาการพิมพ์,
2518.

สุชีรา พุทธิพงษ์. ปัญหาและความต้องการของนักเรียนประจำโรงเรียนราษฎร์. วิทยานิพนธ์
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521. อัดสำเนา.

สุพิชญา ชีระกุล และคณะ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยากร, 2523.

สุภาณี เทชะคำวงศ์. การสร้างเกณฑ์ประเมินโรงเรียนอาชีวศึกษาแผนกพาณิชยกรรม. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

สุเมียร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.

สุรางค์ ไควตระกูล. การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, 2517.

เสริมศักดิ์ วิศาธารักษ์ และเอนก กรีกแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. พิมพ์โดย :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก, 2517.

สมศักดิ์ ชินพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

สุวรางค์ เพชรจอย. การศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนราษฎร์ส่วนกลาง
ที่มีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

สุศิธร สิงหะชาติ. การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทพาณิชยกรรม.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.

_____ . คณะกรรมการดำเนินการวิจัย การวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2517. อัดสำเนา.

อุทัย นีรัญโท. ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร. กรุงเทพฯ . ศูนย์การศึกษาพิมพ์, 2515.

เอื้อมพร ขำพดจิต. ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบริการแนะแนวทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

อัศดำนเา.

Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning," American Educational Research Journal. 7 : March, 1970.

David, Arthur De Coster. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment, Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts International. 37(11) : 5789 - A; May, 1971.

Boque, E.G. "Variables in Effective Instruction," Improving College and University Teaching. 12 : 150; Summer, 1974.

Horowitz, P. and D. Otto. The Teaching Effectiveness of an Alternative Teaching Facility. Alberta : University of Alberta, 1973.

Krejcie, Robert V. and Daryle Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610, November 1970.

Ryans, David G. Characteristic of Teachers. Measha; George Benta Company, 1960.

Kibler, Robert J. and Others. Objective for Instruction and Evaluation. Boston : Allyn and Bacon, 1974.

Gagne, R.M. "Learning and Communication," in Educational Media : Theory into Practices. edited by R.V. Wiman and W.C. Meierhenny. P. 93 - 114. Columbus : Merrill, 1968.

Witty, Paul. "An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher," The Journal of Educational Research. 27 : 662 - 668; May, 1947.

Wong, Y.T. "The Result of Different Seating Arrangement upon Students' Anxiety Level, Acquaintance Volume, and Perceived Social Distance," Dissertation Abstracts International. 33 : 4191 - A; August, 1973.

การคำนวณ

ที่ พบ 1007/0376

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ฯ

8 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายสุเทพ เหม เป็นมิสเตรคัมปรีชญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิก
มิสเตรคัมปรีชญาโทมีความประสงค์จะมาศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาต่อว่า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนนานาชาติศึกษาเอกชน
ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมบูรณ์

อุปถัมภ์

ประธาน

รศ.ดร. วิจิตร

วรุฒนการ

กรรมการ

รศ.ดร. ประชุม

รศ.ดร. ประเสริฐ

กรรมการ

สิ่งที่มิสเตรคัมปรีชญาโทขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือให้ครูชาย-หญิง นักเรียนชั้น ปวช. 1 - 3
ตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่มิสเตรคัมปรีชญาโท

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่กำหนดให้ ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพของนักเรียน

นักเรียนระดับชั้น

☐ ปวช. 1☐ ปวช. 2☐ ปวช. 3

2. สถานภาพของครู

☐ เพศชาย☐ เพศหญิงตอนที่ 2

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้ต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนทั้ง 7 ด้าน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงไร แล้วเทียบกับค่าน้ำหนักการประเมินทั้ง 5 ของ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในมากที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจมาก
 4 หมายถึง ความพึงพอใจค่อนข้างมาก
 3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง ความพึงพอใจค่อนข้างน้อย
 1 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ				
		น้อย 1	ค่อนข้างน้อย 2	ปานกลาง 3	ค่อนข้างมาก 4	มาก 5
	<u>หลักสูตร</u>					
1.	โครงสร้างหลักสูตรวิชาบังคับและวิชาเลือกมีความเหมาะสม					
2.	เนื้อหาสาระของหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนรักอาชีพ					
3.	เนื้อหาวิชามีลำดับความยากง่ายต่อเนื่องกันดี					
4.	เนื้อหาวิชาสอดคล้องการนำไปประกอบอาชีพ					
5.	วิชาส่วนใหญ่เน้นการฝึกความชำนาญ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพ					
6.	วิชาเลือกมีมากพอให้นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจ					
7.	หลักสูตรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
		1	2	3	4	5
	<u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้</u>					
1.	ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึง จุดหมายในการเรียนแต่ละวิชาอย่างชัดเจน					
2.	ครูมีความรู้ในวิชาที่สอน					
3.	ครูปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
4.	บรรยายภาคการเรียนสังเกตสมรรถนะการเรียนรู้					
5.	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการ					
6.	ครูใช้สื่อในการสอนอย่างเหมาะสม					
7.	ครูเตรียมการสอนล่วงหน้าและพร้อมที่จะสอน					
	<u>การวัดผลและประเมินผล</u>					
1.	ครูแจ้งวิธีการประเมินผลการเรียนให้นักเรียนทราบล่วงหน้า					
2.	ครูใช้วิธีการประเมินผลหลาย ๆ วิธี					
3.	ข้อสอบมีคุณภาพและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เรียน					
4.	การประเมินผลของครูมีความยุติธรรม					
5.	ครูแจ้งผลการเรียนหรือผลงานให้นักเรียนทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไข					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
		1	2	3	4	5
6.	ครูศึกษาผลการทำงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
7.	การแจ้งผลการสอบ มีความรวดเร็วและถูกต้อง					
	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน</u>					
1.	สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างอบอุ่น					
2.	ครูทำงานเป็นตัวอย่างอันดีแก่นักเรียน					
3.	ครูให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียนและการสร้างผลงาน					
4.	ครูเป็นคนที่ใจดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน					
5.	ครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี					
6.	ครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหา					
7.	ครูแสดงความเมตตาต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน					
	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเพื่อน</u>					
1.	นักเรียนคบหาสมาคมกันอย่างกว้างขวาง					
2.	บรรยากาศการคบหาสมาคมเป็นไปอย่างรวมน้ำใจและเป็นมิตร					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
		1	2	3	4	5
3.	นักเรียนร่วมงานกันด้วยดี ทั้งในและนอกห้องเรียน					
4.	นักเรียนช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาด้วยไมตรีจิต					
5.	นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยเสรี					
6.	นักเรียนมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ของตนเองและส่วนรวม					
7.	นักเรียนช่วยกันเก็บเงินเพื่อทำกิจกรรมระเบียบ ของโรงเรียน					
<u>การบริการทางวิชาการ</u>						
1.	นักเรียนมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ เรียน					
2.	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศแก่นักเรียนที่เข้าใหม่					
3.	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ อย่างกว้างขวางและทันสมัย					
4.	โรงเรียนจัดให้มีเอกสารประกอบการเรียนและ แบบฝึกหัดอย่างเพียงพอ					
5.	โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือและเอกสารพอเพียง ต่อการศึกษาค้นคว้า					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
		1	2	3	4	5
6.	โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์การสอนเพื่อการฝึกอย่างเพียงพอ					
7.	ฝ่ายธุรการและทะเบียนให้ความสะดวกในการติดต่อขอยืม					
<u>อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</u>						
1.	สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง					
2.	มีห้องเรียนและห้องประกอบเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
3.	ขนาดห้องเรียนส่วนใหญ่ใ้ใจมาตรฐานและถูกสุขลักษณะ					
4.	มีห้องเรียนวิชาเฉพาะ และห้องปฏิบัติการเพียงพอ					
5.	โรงเรียนจัดบริเวณพักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักเรียนอย่างเพียงพอ					
6.	ห้องน้ำ ห้องส้วม มีจำนวนเหมาะสมกับนักเรียน					
7.	โรงเรียนจัดบริการเครื่องดื่ม และน้ำดื่มที่สะอาดถูกอนามัย					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่านโดยเสรี

1. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในเรื่องใดอีกบ้าง และอย่างไร
.....
.....
2. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง
.....
.....
3. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงการวัดผลและการประเมินผลอย่างไรบ้าง
.....
.....
4. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอย่างไรบ้าง
.....
.....
5. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ในหมู่ผู้เรียนอย่างไรบ้าง
.....
.....
6. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงการบริการทางวิชาการอย่างไรบ้าง
.....
.....
7. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างไรบ้าง
.....
.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสุเทพ ชื่อสกุล เมฆ
เกิดวันที่ 13 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2490
สถานที่เกิด อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน โรงเรียนสยามโปลีเทคนิค เลขที่ 116/2 หมู่ที่ 14
แขวงสวนหลวง เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2507 ม.ศ. 3 จากโรงเรียนอิสลามฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา
- พ.ศ. 2509 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
- พ.ศ. 2511 ป.กศ. สูง (วิชาเอกวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยครู
สวนสุนันทา
- พ.ศ. 2517 กศ.บ. (วิชาเอกฟิสิกส์ วิชาโทคณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา
บางแสน
- พ.ศ. 2531 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

บทคัดย่อ

ของ

สุเทพ เมฆ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียน การสอนของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น และครูหญิงชาย ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามระดับความพึงพอใจในบรรยากาศ การเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t - test, F - test และ Newman Keuls Method

ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภท พาณิชยกรรมในเขตนี้เป็นที่น่าพอใจ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า นักเรียนมีความ พึงพอใจมากกับบรรยากาศการวัดผล วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนครูมีความพอใจมาก กับบรรยากาศการวัดผล และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ นั้นครูและ นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง

นักเรียนต่างระดับชั้นมีความพอใจแตกต่างกันบ้างในบางองค์ประกอบ แต่ครูหญิงชายมีความ พึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างครู กับนักเรียน พบความแตกต่างกันบ้างในเรื่องหลักสูตร ความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียนและอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง บรรยากาศการเรียนการสอนไว้อย่างกว้างขวาง

INSTRUCTIONAL CLIMATE SATISFACTION OF THE STUDENTS AND
INSTRUCTORS OF THE PRIVATE COMMERCIAL SCHOOLS
IN EDUCATIONAL REGION XII

AN ABSTRACT

BY

SUTEP MEK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1988

The purposes of this research were to investigate and compare the instructional climate satisfaction of students of three class levels and instructors of both sexes of the private commercial schools in the educational region XII.

The instrument used for collecting the data was the Instructional Climate Satisfaction Questionnaire. The t - test, F - test and Newman Keuls Method were applied in order to analyze the data.

It was found that the instructional climate of private commercial schools was satisfactory. However, if each factor was analyzed separately it was found that the students were highly satisfied with the evaluation instructional method and activities, while the instructors were highly satisfied with the evaluation and the relationship between students and themselves. As for other factors, satisfactory levels of both groups were in the mid range.

Satisfaction of students in different class levels varied somewhat in some factors. Satisfaction of male and female instructors were not significantly different. Comparing satisfactory levels between instructors and students, significant differences were found in curriculum, peer group relationship, student and instructor relationship and school facilities factors. Based on the research findings, the researcher recommended the improvement of instructional climate in the private commercial schools in the educational region XII.